

ARADI KÖZLÖNY

Administrátor delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 55. No. 75.

1940. április 3. szerda.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradul Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad.

A tavaszi nagy összecsapás diplomáciai és hadászati előkészítése

London és Páris tiszteletben tartják a semlegesek jogait, nem kívánják megzavarni Déleuropa és a Balkán békéjét, de minden erejükkel folytatják a gazdasági háborút — Berlinben hangsúlyozzák, hogy a német „Fehér Könyv” tisztázta a háborús felelősség kérdését

Chamberlain angol miniszterelnök beszéde a szövetségesek céljairól

London, (Rador). Az angol lapok jelentése szerint a francia és angol kormányok most vizsgálják felül azokat a módszereket, amelyek segítségével a blokádot megszigoríthatják. Azt hiszik, hogy mielőtt ehhez a vállalkozáshoz hozzákezdene, utolsó felhívást intéznek azokhoz a semlegesekhez, amelyek a német fenyegetéseknek engedve, kiszolgálják Németországot. Ezeknek az országoknak azután felelősséget kell vállalni magatartásukért.

A News Chronicle azt írja, hogy Anglia önbizalma megerősödött, mert a szövetségesek most már minden erővel az ellenségre kényszerítik akarataikat. Ez Reynaudnak köszönhető, aki új szellemet teremtett és energiája vértömlesztés értékével bír.

Páris, (Rador). A francia lapok az angol-francia együttműködés következményeiről írva megállapítják, hogy az elsősorban a blokádot megszigorításában fog megnyilvánulni. A Populaire-ben Leon Blum rámutat arra, hogy a szövetségesek nem fognak olyan politikát folytatni, amely a semlegesek ellen irányul, ez azonban nem jelenti azt, hogy el fogják tűrni a semlegesek visszaéléseit és a németekkel való összejáratást.

A Le Journal zürichi jelentést közöl, amely szerint Németország már nem veszedelmes a semlegesek számára, amit a zürichi tudósító Németország tényleges helyzetével indokol. Ha a németek támadásra határoznak el magukat, 2-3 hónappal tovább az erőfeszítést nem bírnák el. Minden erre vonatkozó információ alátámasztja ezt a tényt. A szövetségesekre csak az a feladat vár, hogy megzavartsák a gyapot, benzín és az ércék Németországba való szállását, mert ezzel az eljárással érezhetően megrövidíthetik a háború időtartamát.

CHAMBERLAIN:

A szövetségesek megakadályozzák a német teherhajók zavartalan útját a Skandináv országok felé

London, (Rador). Az alsóház keddi ülésén Chamberlain miniszterelnök az egész ház zajos helyeslése közben közölte, hogy a legfelsőbb haditanács megvitatta a legutóbbi ülése óta bekövetkezett hadászati helyzet változását és több fontos határozatot fogadott el a szövetségesek további magatartását illetően. Ezeket azonban most még nem ismertetheti. A közelmúlt hónapokban a két ország közötti együttműködés céljából az egység még szorosabbá vált, mint bármikor ezelőtt. Még jobban kiterjesztik a gazdasági együttműködést és együttes gyarmatpolitikát teremtenek meg. A közös nyilatkozat értelmében együttműködnek, kifejlesztik a két nemzet biztonságát s az érdekeiket érintő valamennyi kérdést együttesen oldják meg. Ezután felolvasta Chamberlain miniszterelnök a március 28-iki közös nyilatkozatot. A képviselők a határozat minden pontját lelkesen megtapsolták. A nyilatkozat sokkal többet tartalmaz, mint a további harcra való elhatározás, mert leszögezi, hogy Anglia és Franciaország együtt kíván működni a béke megteremtésére és a népek szabadságát biztosító nemzetközi rend újjáépítése érdekében is. Különösen azt kell kiemelni a nyilatkozatból, hogy semmiféle békeajánlatot addig meg nem vizsgálunk, amíg biztosítékokat nem kapunk az igazi békére és a sajtó, valamint Európa szabad népeinek biztonsága garantálására. A nyilatkozat másik fontos tétele, hogy a béke megkötése után is szükséges ideig fenntartják az angol-francia cselekvési közösséget, bár más hatalmakat is szívesen látnak Európa újjáépítési munkájában.

— Lengyel szövetségesünk iránt — mondotta a miniszterelnök — már eddig is köteleztük magunkat, hogy nem kötünk békét csak a vele

együtt való közös megegyezéssel. A legfelsőbb haditanács ülésén szóba került, hogy Németország sajtó felhívását akarja rákényszeríteni a semlegesekre és súlyos következményekkel fenyeget, ha nem teljesítik kívánságait. A szövetségesek magatartását a semlegesek jogainak szigorú tiszteletben tartása irányítja, míg ezzel szemben Németország semleges javakat pusztít

Valami készül a Skagerrak körül . . .

London. A Reuter ügynökség jelentése szerint azok a hírek, amelyek arra céloznak, hogy Anglia semleges vizekre nyomul be és ott őrszolgálatot állít fel, vagy ehhez hasonló bármiféle túlzott, vagy törvénytelen vállalkozásokba bocsátkozik, a leghatározottabban megcáfolhatók. Lehet, hogy hamarosan nagymértékben megszűnik az őstromzárt, az idevonatkozó tervek azonban még nem kerültek nyilvánosságra.

Északeurópa a hadviselő államok két malomköve között

Oslo, (Rador). A Reuter-iroda jelent: Koht, norvég külügyminiszter egy nyilatkozat során kijelentette, hogy Norvégia éppen olyan erőlyesen tiltakozott Németországban a semlegeségi jog megsértése miatt, mint ahogyan azt Anglia irányában tette. A németek által Norvégiának okozott anyagi károk nagy elégedetlenséget keltettek. Az angolok által elkövetett jog sértések más természetűek, mert nem érintették Norvégia anyagi érdekeit, de annál inkább becsületét és függetlenségét. Churchill legutóbbi beszédével kapcsolatban Koht rámutatott arra, hogy abban nem volt semmi olyasmi, ami Norvégia semlegességének megsértését jelen-

el céljai érdekében. Ha azt akarjuk, hogy a háborút szellemi és anyagi fölényünk teljességében tudjuk bevégezni, akkor meg kell fosztani Németországot azokról az eszközöktől, amelyekkel támadó politikáját folytatni tudja. A szövetségesek ezért el vannak határozva, hogy minden erejükkel, a végsőkig folytatják a gazdasági háborút. Minden segítség, amelyet a semlegesek Németországnak nyújtanak — ha ez kellő mértékben történik — ugyanolyan kegyetlen sorsra juttatja őket, mint az eddigi áldozatokat. Anglia a Németországgal szomszédos semlegeseknek csak akkor szállíthat, ha biztosítani tudják, hogy a végsőkig korlátozzák kereskedelmi forgalmukat Németországgal.

Beszámolt ezután Chamberlain miniszterelnök arról, hogy Anglia legutóbban Dánával kötött kereskedelmi egyezményt és Párisban most tárgyalnak a Svájcjal kötendő egyezményekről. Ezenkívül

lépések történtek, hogy a szövetségeseknek biztosítsák Norvégia felesleges hálazzsír készleteit, a szövetségesek igen nagy mennyiségű ásványi termékeket vásárolnak Déleuropában és el vannak határozva, hogy fokozatosan alkalmazzák a tengeri erejüket és megakadályozzák a német teherhajók zavartalan útját a Skandináv államok felé.

— Az ellenséges propaganda azt állítja — mondotta — hogy meg akarjuk zavarni a Balkán békéjét. Ez természetesen nem igaz és meggyőződésünk, hogy a Törökországgal kötött szerződésünk éppen ellenkezőleg igen hatékonyan hozzájárultak Déleuropa és a Balkán békéjének és biztonságának fenntartásához. A felmerült kérdések megvitatása érdekében Londonba meghívására hívtuk az ankarai nagykövetet, athéni, belgrádi, bucuresti-i szófiai és budapesti követünket. Ugyanakkor Londonban lesz a római nagykövet is.

Végül kifejezte a miniszterelnök azt a reményét, hogy a legfelsőbb haditanács döntései kedvező eredményeket fognak a lehető legrövidebb idő alatt hozni a szövetségesek számára és ennek folyamánvaként nemcsak a háború ügyét mozdítják elő, hanem azok igen hasznosak lesznek a béke és az újárendezés szempontjából is.

A miniszterelnök beszédét a képviselők hosszú ideig tartó tapsviharral fogadták.

ságra, Londonban úgy tudják, hogy a szövetségesek terve szerint az angol blokádkomisszió saját ellenőrzése alá helyezi a semlegesek bevitelét és csak annyit nyersanyagot engedélyez számukra, amennyi a békebeli statisztikai adatok szerint saját maguknak a szükséglete. A Skagerrak környékén és a norvég partok mentén az angol flotta különböző egységei már elhelyezkedtek.

tené, sőt Churchill leszögezte, hogy Anglia nem kívánja a háború színterét kiterjeszteni. Ebből arra lehet következtetni, hogy Norvégia kimarad a háborúból.

Arra a kérdésre, hogy hogyan fogja fel Churchillnak azt a kijelentését, amely szerint egyes semlegeseket Németország arra kényszerít, hogy nyersanyagokkal lássák el a háború folytatására, Koht ezt válaszolta:

— Nem tudok arról, hogy valamelyik semleges országot ilyesmire kényszerítették volna, de ha volna is ilyen állam, az semlegesetre sem Norvégia.

A nyugati szövetségesek megvalósítják a szigorított ostromzár-intézkedéseket

Páris. Mértékadó helyen kijelentették, hogy a legidőbb haditanács ülésén résztvettek a szövetséges haderők vezetői is. A haditanácsban hozott határozatokat titokban tartják, de annak következményeivel rövidesen észlelhetők lesznek az Északi-tengeren. Mától kezdve Németország érc ellátását a norvég vizeken minden körülmények között meg fogják akadályozni. (Curentul.)

London. Az angol közvélemény egyre növekvő izgalommal figyeli, hogy miként valósul meg a tengeri zár fokozásának nagyszabású terve, amelynek legközelebbi állomása az Északi-tenger fölött gyakorolt ellenőrzés megszigorítása. Ezzel kapcsolatban angol gazdasági szakkörökben megállapítják, hogy Németország évente 22 millió tonna vasérc behozatalára szorult. Ebből

eddig 12 millió tonna vasércet vásárolt a Skandináv államokból, még pedig 9 millió tonnát Svédországból a fennmaradó 10 millió tonnát tengerentúlról szerezte be.

Ettől már elvágták a blokádot. Oroszország, angol vélemény szerint, alig rendelkezik vasérc felleggel, így tehát,

ha a szövetségeseknek sikerül a németeket Svédországtól elvágni, ezzel brit felfogás szerint halálos csapást mérnének a német hadianyaggyártás kohójára, a nehéziparra.

Angol hivatalos helyről származó értesülések szerint Svédország és Norvégia között az áruforgalom egyre gyérül, mert

A nyugateurópai háboru harcéri eseményei

Berlin. (Rador.) A német hivatalos harcéri jelentés közli, hogy a nyugati arcvonalon semmi különös esemény nem történt. A német légi haderő az Északi-tengeren és Franciaország keleti részén feletti folytatja felderítő tevékenységét még pedig fokozott mértékben. Közben több ízben légi harcra is került a sor a német repülőgépek és az ellenséges vadászgépek között. Egy Dornier típusú német repülőgép lelégt egy francia Courtis típusú repülőgépet, míg egy másik német repülőgép lelőtt egy Morane rendszerű francia repülőgépet. Az egyik angol repülőgép megkísérelte, hogy a német öböl fölé repüljön, de egy Messerschmidt típusú 109-es gép lelőtte azt. A felderítési utról az egyik német repülőgép nem tért vissza kiindulási helyére.

A francia hivatalos jelentés a következő: Az éjszaka egészben véve nyugodtan telt el. Felső Elzászban, a Rajna mindkét partján lévő betonerődítményekből kölcsönös tevékenységet fejtek ki.

Berlin. (Rador.) A Német Távírti Iroda jelent: A külföldön kétkedéssel fogadták a német hadvezetőség által kiadott jelentést, amely a lelőtt ellenséges repülőgépek számára vonatkozik. Az egyik vadászkülönlítmény parancsnoka elrendelte, hogy az ellenséges repülőgépek lelövését, ha az Németország fölött történnik, legalább két pilótának kell igazolni és a földön egy, vagy több szemtanúnak. Az ellenséges terület felett történt lelövés tényét legalább három német pilótának kell igazolni, akik közül kettőnek azt kell bizonyítani, hogy a gép a földre zuhant.

Londonból jelentik: Három angol repülőgép, amely az Északi-tengeren ellenőrző körúton volt, két német bombavető géppel találkozott össze, amelyek halászhajók után vadásztak. Hét méternyre a víz színétől az egyik angol pilóta nyolc gépfegyverből tüzet nyitott az ellenségre. Ezek sietve elmozdultak, üldözés közben azonban az angol pilóták egyike egy ellenséges gépet eltalált. (Rador)

Londonból jelentik: A tengernagyi hivatal hivatalosan közli, hogy a Barnhill nevű 5400 tonnás angol hajó, amelyet ellenséges repülőgépek bombáztak és felgyújtottak, elveszettnek tekinthető. (Rador.)

Brüsszelből jelentik: Idegen repülőgépek hétfőn egész nap és kedden a reggeli órákban belga területen szálltak el.

Megállapítást nyert, hogy a gépek közül nyolc német és egy angol volt. A belga kormány felhívta londoni és berlini nagy követeket, hogy erőlesen tiltakozzék Belgium semlegességének megsértése ellen.

A Stefani-ügynökség közli, hogy hétfőn éjszaka egy angol repülőgép a belga terület felett szállt el és Charleis Roi közelében kényszerleszállást végzett. Egy bombavető francia repülőgép viszont luxemburgi területen vég-

a német vasáru-szállító hajók túl nagyok ahhoz, hogy a parti vizeken bonyolíthassanak le forgalmat, a norvég parti vizeket viszont nem hagyhatják el, mert azonnal megtámadják őket a szövetségesek hajói.

A forgalmat jelenleg kis hajókkal bonyolítják le, amelyekkel Németország nem rendelkezik elegendő számban.

London. A Press Associated jelenti: Angol politikai körökben nagy megnyugvást keltett Chamberlain miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy nem fenyeget az angol-orosz háború kitörésének veszélye. A miniszterelnök egy hozzáintézt kérdésre azt válaszolta, hogy Anglia és Franciaország csak abban az esetben üzennének Szovjetországnak háborút, ha az támadólag lépne fel.

Basel. A Baseler Nachrichten írja: A Brenneri tájátkozó kétségtelenül Németországnak azzal a szándékával függött össze, hogy közlekedést létesítsen Olaszország és Oroszország között. A közlekedés megvalósítását bizonyították, hogy a német terv kudarcot vallott. Ez a balsiker nem maradt következmény nélkül, — hangoztatja a Baseler Nachrichten — mert Berlijnől érkezett megbízható jelentés szerint Hitler és Ribbentrop között feszültség keletkezett és nem látszik kizártnak, hogy Hitler vezér és kancellár felmenti a külügyi tárca vezetőjétől Ribbentropot. (Radiopress.)

zett kényszerleszállást és eközben kigyulladt. A gép elhamvadt. A legénység egyik súlyosan sebesült tagját kórházba szállították, másik négyet pedig internáltak. (Rador.)

London cáfol

London. (Rador.) A légügyi minisztérium cáfolja az ellenség által terjesztett azon híradást, amely arról szól, hogy több angol pilótát bíróság elé állítottak, amiért azok az ellen-

Olaszország és az európai háboru

Róma. (Rador.) A Havas ügynökség jelentése szerint tegnap az olasz kormány rendeletet adott ki, amelynek alapján a haditengerészeti tartalék 10 korosztályát nyomban fegyverbe hívják. A fegyvergyakorlat célja a kiképzés tökéletesítése. Ezzel egyidőben valamennyi motoros halászhajó parancsot kapott, hogy térjen vissza támaszpontjára.

Newyork. (Rador.) A Newyork Herald Tribune vezércikkében a következőket írja: „Vajon merre evez Olaszország hajója, milyen kikötőt akar elérni? Mussolini hallgat, de több jel sejtetni enged, hogy Olaszország milyen irány felé halad.”

Mussolini mindenekelőtt realpolitikuss, aki tisztában van azzal, hogy Olaszország érdekei mit követelnek. A Duce semleges akar maradni, azonban láthatóan a fegyverrel. Hitler német vezér és kancellár legutóbb azt a javaslatot tette Mussolininak, hogy átadja Olaszországnak a Duna-medence területét érdeklődésként. Kijelentette, hogy Olaszországnak Balkán felé terjeszkedő gazdasági érdekszekvenciáit nem keresztezi, sőt segíti abban az esetben, ha Olaszország Német

„A háborút nemcsak pénzzel lehet megnyerni”

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti: A Giornale d'Italia megemlékezik a Newyork Times cikkéről, amelyben az amerikai lap azt állítja, hogy

Olaszország gyöngye pénzügyi és stratégiai helyzete miatt nem avatkozhat be a háborúba.

Az olasz lap felteszi a kérdést, hogy ez a cikk Olaszországnak szóló fenyegetés-e? Minden esetre az ilyen téma alkalmas arra, hogy felháborodást keltsen.

A háborút nemcsak pénzzel lehet megnyerni, hanem elsősorban emberekkel, fegyverekkel és meggyőződéssel. A háboru nem egyszerű üzlet és ezt igazolja a most folyó háboru első hét hónapja.

ség jelentése szerint hamis adatokat közöltek az általuk végzett tevékenységről. Az angol légügyi minisztérium közlése utal arra is, hogy az ellenséges propaganda két angol pilóta nevét is közli. Angol hivatalos körök azonban megállapítják, hogy a két nevezett pilóta nem is vett részt abban a léri tevékenységben, amellyről az ellenség szerint hamis jelentés készült.

A francia belpolitikai helyzet

Párisból jelentik: A radikális szocialista párt parlamenti csoportja ülést tartott, amelyen a pártnak és a parlamentnek a Reynaud-kormány iránt tanúsított magatartását vizsgálták meg. Chichery képviselő a kormányválság kitörését és lefolyását ismertette, majd pedig Georges Bonnet vázolta azokat az okokat, amelyek miatt ő ezen kormány ellen ellenséges magatartást tanúsított. A többi képviselők szintén megindokolták, hogy miért tartózkodtak a kormányra nézve kedvező szavazatok leadásától. Egyikük azt hangoztatta, hogy a parlamenti csoportnak szabadnak kell maradnia a kormánnyal szemben, mert ennek ellen nem a párt tagja áll, míg a radikális szocialista miniszterek mint magánemberek léptek be a kormányba, anélkül, hogy a párttól erre felhatalmazást nyertek volna. A csoport vezetősége végül megbízást kapott, hogy az értekezleten kialakított álláspontot Daladier pártelnök tudomására hozza. (Rador.)

Páris. A Havas távirati iroda jelenti: A sajtó élénken foglalkozik a tegnapi minisztertanáccsal, amely három órán keresztül tartott. Annak ellenére, hogy az ülésről nem adtak ki kommunikét, politikai körökben úgy tudják, hogy azon rendkívül fontos elhatározásokat hoztak. Reynaud miniszterelnök az angol-francia haditanács londoni üléséről számolt be részletesen. Ugy tudják, hogy a minisztertanács a Németországgal szembeni blokádot erősítésére vonatkozó intézkedéseket vitatták meg.

Páris. Reynaud miniszterelnök tegnap Francois Poncet római francia nagykövetet fogadta, aki — amint már megírtuk — Rómából a francia fővárosba utazott azért, hogy jelentést tegyen a miniszterelnöknek. Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy Francois Poncet részletes jelentést terjesztett a miniszterelnök elé. (Rador.)

ország oldalán háborúba lép. Mussolini ezt a javaslatot visszautasította — írja a Newyork Herald Tribune — visszautastotta különböző józan megfontolásokból.

Kétségtelen viszont, hogy az olasz hadsereg Líbiában zavart okozhatna Angliának és a Földközi-tengeren is erős harcokra kényszerítetné a szövetséges hajóhadakat. Kétségtelen azonban — folytatja az újság — hogy Olaszország Líbiában is vereséget szenvedne és a Földközi-tengeren is meg kellene hajolnia az angol-francia flották túlereje előtt. Ezenkívül az olasz kikötők helyzete nem szerencsés, mert kívánnak téve az ellenség bombázásának. A légvédelem tekintetében pedig az olasz helyzet valósággal lesújtó, mert a francia és angol repülőgépek könnyen elérhetik Olaszországot. Mindezekkel

a körülményekkel Mussolini tisztában van és ezek az okok visszatartják, hogy a szövetségesek elleni háborúban részt vegyen. Olaszország csak egy okos dolgot cselekedhet — fejezi be cikkét a Newyork Herald Tribune — ha továbbra is tartózkodik a Németország oldalán való beavatkozástól.

Nem felel meg a valóságnak, hogy Olaszország könnyen megsebezhető volna. Az olasz buvárhajók és repülőgépek a legfélelmetesebb ellenséget lehetnek az angol és francia hadiflottáknak és e két ország partvidéke háboru esetén borzalmas támadásoknak volna kitéve. Az amerikai lap megelégedik arról, hogy a szárazföldi harcok nem helyezhetők át Olaszországba, mert aki Olaszországot akarnd megtámadni, az könnyen összetörheti csontjait.

A Giornale d'Italia azzal fejezi be cikkét, hogy tisztázni kívánta a helyzetet, nehogy számítási hiba következtében valamelyik országot jóvátehetetlen károsodás érje

Páris. A Ce Soir közli az Avenir című olasz lapnak a cikkét. Eszerint Olaszországnak teljesen megszűnt az érdeklődése Európa ügyei iránt és csak Délkelet-Európa kérdése érdekli. (Rador.)

Szófia. (Rador.) A szófiai olasz követ fogadta a bolgár sajtó képviselőit és nyilatkozott tőlük. Ebben az olasz követ kifejtette, hogy célja az olasz-bolgár viszonyt kíméltíteni. Ennek érdekében kíván dolgozni.

Róma. (Rador.) Az olasz kormány keddi délelőtti Mussolini miniszterelnök elnökletével

Teleki Pál magyar kormányelnök nyilatkozott olaszországi tárgyalásairól

Budapest. (Rador.) Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök két hetes olaszországi tartózkodása után vasárnap este megérkezett Budapestre. A miniszterelnök felesége és leánya még Olaszországban maradt.

A Havas-ügynökség jelenti, hogy Horthy Miklós kormányzó hétfő délelőtti kihallgatáson fogadta Teleki Pál gróf miniszterelnököt, aki beszámolt olaszországi útjáról. Teleki gróf délután a minisztertanácsban számolt be római tárgyalásairól. Beavart körök szerint a magyar miniszterelnök olaszországi látogatása megerősítette a jelenlegi helyzetet és a magyar kormány külpolitikáját. Magyarország ezután is megőrzi a jóviszonyt a szomszédos államokkal.

A magyar miniszterelnök Rómából való visszatérése után fogadta a Magyar Távirati Iroda munkatársát, aki előtte részletes nyilatkozatot tett olaszországi útjáról.

— Mondanom sem kell, hogy Olaszországban, mint magánember tartózkodtam. Ebben a minőségben beszélgetést folytattam Mussolini olasz miniszterelnökkel és Ciano külügyminiszterrel. Az lett volna az igazi szenzáció, ha az olasz államférfiakkal olaszországi tartózkodásom alatt nem találkoztam volna. Hogy e megbeszélések hosszú időig tartottak, annak magyarázata az volt, hogy a tanácskozások nagy tárgykörrel foglalkoztak. A megbeszélések reám nézve rendkívül értékesek voltak. Joggal és okkal azonban a megbeszélésektől semmi újat sem lehet várni.

A magyar miniszterelnök megemlékezett Magyarországnak dunamenti szerepéről. Újult arra, hogy Magyarország a dunamenti államok sorában példamutatóan viselkedett.

— Két dolgot tartunk szem előtt — folytatta nyilatkozatában — először is a béke pillanatnyi fenntartását s az európai konfliktus befejezésével az igazi béke megteremtését. A magyar kormány minden eszközzel arra szorítkozik, hogy pillanatnyilag a békét fenntartsa, mert nincs szándékában kiterjeszteni a jelenlegi háborús konfliktust.

Sajtónyilatkozat Törökország külpolitikájáról

Ankarából jelentik: A török lapok főszerkesztőit meghívták Ankarába, ahol a miniszterelnök és a külügyminiszter fogadták őket. A kormányelnök hosszabb nyilatkozatot adott Törökország politikájának irányvonaláról. Beszédében újból hangsúlyozta Törökország „nem hadviselő” jellegét és a vállalt kötelezettségekhez való ragaszkodását, majd ezt követően a balkáni helyzetről nyilatkozott. (Rador.)

A finn tragédia

Genf. (Rador.) A finn kormány a Népszövetséghez intézett jegyzékében megállapítja, hogy a háború befejezése után a legsürgősebb segítségre van szüksége. Ötszázötvenezer eltávolított 55 százaléka gyermek és 30 százaléka asszony. A légitámadások 4500 házat semmisítettek meg és több mint 50 ezren vannak fedél nélkül. A háborúban meghaltak száma 21 ezer, míg a sebesülteké 40 ezer.

A lengyel kormány hamisítványának nyilvánítja a németek által közölt adatokat

Páris. (Rador.) A Patti-ügynökség jelenti: A német külügyminisztérium által kiadott Fehér Könyvben állítólag olyan iratok láttak napvilágot, amelyeket a németekVarsóban láttak. Lengyel körökben kielik, hogy egy felületes vizsgálat is elegendő annak megállapítására, hogy a Fehér Könyvben leközölt

minisztertanácsot tartott, amelyen igen fontos döntéseket hozott. A minisztertanács elfogadja az iskolák, kórházak és börtönügyek rendezésének tíz esztendő munkatervét. Módosítja a nemzetvédelmi tervekhez vonatkozó törvényhozási intézkedéseket, amelyek értelmében a magán és köztársulatokat és a nem katonaköteles lakosságot is mozgósítani lehet. A köztestviselők gazdasági helyzetének javítására évenként 650 millió lírát fordítanak. Kötelezik a háztulajdonosokat, hogy a vaskerítéseket bontsák le és hivatalos áron szolgáltatassák be az államnak.

adatok nem felelnek meg a valóságnak. Ezenkívül a washingtoni lengyel nagykövet hivatalos nyilatkozatában kijelentette, hogy a könyvben szereplő állítólagos jelentések hamisítványok.

Washington. Fish képviselő indítványt terjesztett elő, amelyben azt követeli, hogy 30

A német sajtó: A háborús teletöltség kérdése tisztázva van!

Berlin. (Rador.) A DNB jelenti: A lapok kiemelik, hogy a Fehér Könyvben közölt bizonyítékok új fényt vetnek azokra a eseményekre, amelyek a jelenlegi háborút kirobbantották. A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy ezekből az okiratokból látszik, miszerint minden eszközzel meg akarták szerezni Németország bekerítését, anélkül, hogy betartották volna a Münchenben vállalt kötelezettségeket. Az is tisztán látható, hogy Lengyelország

napon belül 5 tagú bizottságot küldjenek ki, a német „Fehér Könyv”-ben közölt levelezés felülvizsgálására.

csak eszköz volt az angol-francia mesterkedésekben.

— Megértjük — fejezi be a lap —, hogy az okiratok közlése haragra gerjeszti a párisi és londoni urakat. Az utolsó kétséget is eloszlatottuk bűnösségük felől ezekkel az okiratokkal, amelyeknek tartós történelmi értéke van az események mérlegelésénél azok számára, akik nem vesznek részt a háborúban

II. Carol király beszédet intézett a műszaki tisztiiskola hadnagyi rangra emelt növendékeihez

Bucuresti. (Rador.) A fővárosi műszaki tisztiiskolában felemelő bajtársi ünnepség zajlott le, amelyen résztvett II. Carol király, Mihai nagyvajda trónörökös és a kormánytagjai is. Az ünnepséget abból az alkalmából rendezték, hogy a növendékek „Regele Ferdinand” éviáratát hadnagyi rangra emelték.

Ilcus tábornok, nemzetvédelmi miniszter feiköszöntőjére II. Carol király a következő szavakkal válaszolt:

— Bajtársak! A kivételes időknek tulajdonítható, amelyeket az egész világ átél, hogy néhány hónappal előbb távoztok az iskolából, mint tervezve volt és megkapjátok a hadnagyi rangot. A ti avatásotok így kivételes körülmények között folyik le. Ez az éviárat annak a nevére kapta, aki a nemzet iránti hitével s szeretetével egy évezredes álmot teljesített be. Ennek a két körülménynek folytán, hogy éviáratotok az egész országra nézve szent „Regele Ferdinand” nevet viseli és az avatás kivételes, parancsnokaitok megkivánhatják, hogy ti is kivételesen viselkedjétek: kivételesen a kötelességérzetben és hitetekben. Midőn egyseégeitekhez távoztok, sohase felejtsetek el ez a két parancsot. Törhetetlen meggyőződése, hogy ez a szép ifjúság, amely most felveszi az első tiszti jelvényt, köteles

sége magaslatán áll majd, az ősohöz méltóan. Ugy segíjen benneteket az Uristen!

A jelenlevők hosszas éljenzése után II. Carol király és kísérete az iskola éttermébe ment. Az Uralkodó pohárköszöntőt mondott és poharat az ebédlőben rendezett fogadáson a „Regele Ferdinand” éviárat egészségére ültette. Ezután az új hadnagyként diszponálás következett. A diszponálás után II. Carol király és Mihai nagyvajda, a kormány jelenlevő tagjai s a katonai méltóságok kíséretében az iskola disztermébe ment, ahol beírta nevét az aranykönyvbe, majd az ebédlőbe tértek, ahol diszében vettek részt. Enache lordache hadnagy pohárköszöntőjére II. Carol király a következőkben válaszolt:

— Köszönöm ezeket a megindítóan szép szavakat, amelyeket társaid nevében intéztél hozzám. Adja Isten, hogy a fogadalmak áthassák lelketeket és hogy egész életetekben át a hitetek maradjon. Ettől az önfeláldozó lelkesedéstől függ a nemzet jövője. Minél jobban hatja át a tiszteket a katonas erény, annál erősebb és jobb lesz hadseregünk. Ezek az erények elsősorban is a polgár erényei, melyeket csak növel a tisztek önfeláldozása. Újból kívánom, hogy mindig hivatásotok magaslatán álljatok. Ugy segíjen Isten benneteket!

„URANIA” mindig az élen.
TELEFONELOVET: 12-32. SZÁM

A „ma” Franciaországának leghivatottabb művészi filmremeké

SUDAN

(MIKOR A LELEK KIALSZIK...)

HARRY BAUR
VICTOR FRANCEN karrierjének legmegfelelőbb s **ANNIE DUCAUX** legnagyobb alakításában.

Orók élménye marad e világviszonylatban kimagasló hatalmas alkotás! Dráma! Fűtöttség, exotikus, előtűnk eddig ismeretlen környezetben lejátszódó izzó, pergő cselekmény. A francia filmgyártás diadala. Aktuális háborús h'radó. — Előadások 5. 7-15 ó. 9-15 órakor. — Jegyről gondoskodik ide ében

Nedeczky Ferenc riportja:

Kleo, a lábhal festő művész...

A világháború áldozata, aki törhetetlen akaraterővel, megbénult karja helyettesítésére, — lábbal tanult meg festeni — Hogyan dolgozik a lábbal festő művész?

Elsőször a neve érkezett Aradra az újságbeutak árnyain: az európai lapokban a „Művész” rovatban éppen olyan élenként foglalkoztak vele, mint a hármast, vagy ötös oldalakon, ahol a „színes riportokat”, világszenzációkat, különleges eseményeket tárnak fel pompás szöveggel. A lábbal festő művész most személyesen is eljött Aradra.

Kleo Alexander — idegenül cseng a neve. Amidőn a külföldi riporterek szenzációt hajhászó cikkeiben a legaprólékosabban az olvasó elé tárják életkörülményeit s közölték fényképét — nem gondoltuk, hogy... magyar. A neve olaszos hangzású. Az arc-jellege, a festő arca — festői... a dus, hosszúra növesztett haj, az egészen fehér bajusz és szakáll, inkább a déli ember jellegzetes-segét tükrözi.

— Kleo Sándor vagyok... — mondja tisztán, csengően, magyarul, amidőn az ajtó kinyílik s belépünk az alkalmi műterembe. A szobában sok kép, amelyek jórészt a végtelen, csodálatos kék olasz eget és tengert tükrözik.

Kézét nyújt: erőteljes, békén lendül a kar, amely képtelen megszorítani az üdvözlésre nyújtott kezét. Önkéntelenül a lábára téved a pillantás — azzal biztosabban szorítaná meg... az ecsetet.

A kéz azonnal a nadrágzsebbe süllyed, s elernyed.

A jobb lábán kifűzött cipő — ő olyan sokat huzza le a lábhelet, mint más a keztyűjét.

Felése és fia emelik a nehéz rámakba keretezett képeket. Egy rövid műterem-tárat következik:

— Olaszország... füstölög. Vezuv, karsu pilmák, s napfényben lüldöklő tengerből. — Más: katonai pompájú albán tájak, — majd... Svájc. Hókrónás sziklák, mélykék tavak, amelyekben, mint karsu leányok, bámulják önmagukat a sötétzöld fenyők.

— Ez itt... a személyes emlékek színhelye, — mutat a művész egy másik sziklára, behavazott tájképre, — az olasz föld védőbástyái, a határhegyek, amelyeket 22 évvel ezelőtt ostromoltunk. — A zsebrakodott, ernyedő kéz megrándul: — Mindig emlékszem rá... Ez itt — mutatja a képet, — az itt elől egy gránátsziklótól a tölcsér.

Em repülőgép bombát ejt...

— Feleségemmel és fiammal felkerestem a világháborús emlékeim színhelyét. Ugy látszik — mondja mosolyogva, — a Kleo-családnak nem jó ezen a tájon mázskalni. Amidőn a sziklák között járunk és a régi fedezéket kutattuk, egy szikladarab a flam kezére gördült. Az ő kezét is megkivánta az olasz szikla... Szerencsére könnyebb sérüléssel mehekkült.

— De ön...

— En már ráfeszíttem.

Lassan belekezd a régi, s manapság ismét visszazáró borzalmas felelevenítéséhez:

— Az 1918-as év októberében történt. Késő ősz volt, s a fákra már az utolsó levelek pergették, a sziklákon gépfegyver kopogott... Monte St. Gabrielle, — vér szikrázott az erősen napfürösztött s a fegyvercsövek ugatásába a gránátok siklása, s csattogása vegyült. — A főmalmi áttörés... Parancs jött, hogy más frontszekszon támadással állítsuk az ellenséget, hogy eltereljük a figyelmet a főbb csapatmozdulatokról. — 24 éves voltam. Szerettem élni, mint a többi ifjú, akinek az „ámítás” az életébe került. Nekem csak a két kezembe. Már-már sikerült — gondoltam — ép hőrral megütni a táncot — hiszen a harmadik állásból is kiszorítottuk az olaszokat. A rohamot lefűttük. Véresen, vagy sápadtan dőlünk a sárguló fűre, amidőn... repülőgép! — Arccal előre bukni a nyirkos avarba, a bomba hullt... robbanás... felzúgkodtam. Csak egy keskeny veresék folyt a homjokomból, alig egy mogorónyi szilánkot kaptam a bőröm alá. Később kiderült, hogy egy kis légnyomást és idegsokkot.

— A cseh orvosok ápoltak. A karom béna volt s a fejemen állandó tompa zugás. Biztattak: „Majd elmúlik, nincs semmi baj”, — de a betéget sohasem lehet becsapni, mert ha nem is tudja a tényleges valóságot, de sejtje, minden sejt... — A karom béna marad. — Elképzelheti — 24 éves vőlegény voltam és festő. Az újaim?...

— A feleségemet a budapesti festőakadémián

ismertem meg. A világháború után sem hagyott el, amidőn a kezem... Sebesülésem után két évig nemhogy ecsetet, de írótolját sem tudtam a kezembe fogni. Amidőn beláttam, hogy minden hiába — a lábamra gondoltam. Tudja-e helyettesíteni a kezét?

— Azt hittem, hogy az elmebaj tünete, — szölt közbe a felesége, — amikor kijelentette, hogy megtanul a lábával festeni.

— Először ceruzát kötöttem a lábujjaim közé, — folytatta Kleo Sándor, — nagyon nehezen ment, de végre-végre sikerült a nevemet leírni a lábujjammal. Ekkor kötés nélkül igyekeztem a lábujjak közé szorítani a ceruzát, — elcsúszott... Evekig próbáltam, a türelmem törhetetlen volt. És öt év múlva: ceruzával vázlatokat készítettem, majd festettem.

— Így lettem „lábbal festő művész.”

A lábujj színeket kever

— A legelső kiállításom? — Bécsben volt. Nem akarták elhinni, hogy ezeket a képeket lábbal festettem. Kénytelen voltam bizonyítani. Ekkor kezdtem, — bizonyágképpen, — a tárlatokon is festeni. Óriási tömegek bámultak munka közben.

— Kiváncsi, hogyan csinálom?

Persze, hogy kíváncsiak vagyunk.

Leül a törpe festőállvány elé. A cipő egyetlen mozdulattal leröpül a lábról, amelyen a harisnya teljesen szabadon hagyja az ujjakat. A földön tempera festékekkel teli doboz és ecsetek. Könnyedén kiemeli lábujjakkal az egyik ecsetet és tompa kék színt kever.

2 százalékos forgalmi adóhoz

blokk, nyilvántartási-könyv

Személyzeti adóhoz

STAT-könyv kapható

Polgár könyvüzletében

Családi dráma Pecican (Pécska)

Az elhagyott férj levágta felesége orrát és felső ajkát, majd öngyilkosságot kísérelt meg

Ejjel belopózott apósa házába, álmában lepte meg az asszonyt, majd hazament és mellbeszurta magát Dina Iovan gazdálkodó

Különös véres merénylet ügye foglalkoztatja az aradmegyei Pecica (Pécska) községbeli csendőrséget. Az elmúlt éjszaka folyamán történt, hogy Dina Iovanné, született Tasca Marioara, aki a közelmúltban elhagyta férjét és szüleihez költözött, rettenetes fájdalomra ébredt. A fiatal asszony segítségért kiáltott, mire

szülei herohantak szobájába, lámpát gyújtottak és Dina Iovannét vérző arccal, eszméletlenül találták ágyában. Arca hatalmas vérző seb volt, mert orra, vajamint felső ajka hiányzott.

Dina Marioara szobájának ablaka tárva-nyitva volt s nyilvánvaló volt, hogy a merénylet azonnal hatolt be és távozott el a lakásból. A kétségbeesett szülők azonnal orvost hívtak, aki első segélyben részesítette a különös merénylet áldozatát esett fiatalasszonyt, akit azután az aradi központi kórházba szállítottak.

A véres merényletről értesítették a községbeli csendőrséget is. A nyomozó közegek a szerencsétlen sorsú asszony ellen elkövetett merénylettel különváltan élő férjét gyanúsították és ezért nyomban csendőrök mentek lakására. A vizsgálat során kiderült, hogy a hatóságok közegek gyanúja helytálló volt.

Dina Iovanné ugyancsak eszméletlen állapotban találták lakásán. Megállapítást nyert, hogy a gazdálkodó zsebkésével a mellébe szurt. Az orvosi segélynyújtás után magához tért és beismerő a terhére rótt bűncselekményt. Elmondotta, hogy tízdebajos és ezért felesége elhagyta. Ez annyira elkésértette,

— Egy transzylvániai tájat fessek? — kérde mosolyogva, — csak 10—12 perc az egész...

A láb a magasba lendül és a lábujjak fürgén mozgatják az ecsetet — az égből, amely halvány kékbe lankad a láthatár peremén, elkészül rövidesen. A havasok, a távoli messzeségbe vesző havasok varázsozódnak ezután a kartonra.

A csodálkozásban nem veszítjük el a lélekjelemlétet s ugyanakkor, amidőn ő is felemeli a lábát, kíváncsiságból mi is felemeljük: meddig képes az ember a magasba emelt lábat tartani?...

Amidőn a fák zöldjét keveri a művész, már kézzel segítünk a mi lankadó lábunkon. Haljatlannul kifejlődött izomereje lehet a művésznak, aki ilyen sokáig nemcsak, hogy a magasba emeli a lábát, hanem még fest is vele...

Fáradtan koppan le a mi lábunk a földre, de a művész lába még mindig fürgén keveri a színeket.

— Palermo-ban egyszer délután három óráig késő estig dolgoztam, mert olyan tömeg jött bámulni, hogy a hatóságok rendőri karhatalmát vezényelték ki. A толongók feldöntötték a festőállványomat.

— Nem zavarja munka közben a tömeg?

— De zavar. Csak már megszoktam, hogy az emberek hitetlenek, s ezért kénytelen vagyok bebizonyítani, hogy nem a kéz fest, hanem az ember. A kéz csak eszköz, éppen úgy, mint a láb. Már művésznak a kézbe szorított ecset az eszköze, nekem a lábujjakba fogott ecset. A különbség csak a megszokás dolga. Meg az akaraterő — igen, — mondja hajkan, — a beteg ember akaraterője, mely mindig csodát tud művelni.

Kleo Sándor nemcsak az ecset, hanem az akaraterő művésze is. Képzőművészeti kritikák nem adunk műveiről — az aradi Kulturpalotában megrendezi tárlatát, s ekkor mindenki önmaga győződhet meg arról, hogy milyen művészeti értéket képviselnek ezek a lábbal festett képek?

A lábbal festő művész nem különbségből, hanem szomorú kényszerből szorította a lábujjaiba az ecsetet. A világháború áldozata, de művészetét nem volt hajlandó odadobni a kiszámíthatatlan véletlen szépségének, amely egy repülőgép bombájának formájában — szöszert érthető, — az égből csapott le rá. Kleo Sándor fest — művész ihlebből és nem feltűnési vágyból, — fest, mert egy belső kényszer, — amely minden művész lelkét hajtja, — így parancsolja...

hogy öngyilkosságra határozta el magát. Halála előtt azonban hosszút akart állni feleségén és ezért az éjszaka folyamán apósa házához ment, feloszlatte felesége szobájának ablakát és bemászott a lakásba, ahol az alvó asszony ágyához lopódzott és élesre fent borotvával lemetszette az orrát, majd a felső ajkát vágta le. A véres merénylet után hazament és zsebkését a szívébe akarta szúrni, de célt tévesztett és a kés pengéje két centivel a szív alatt furódott a mellkasába.

Az Aradi Közlöny munkatársa kedd délután beszélt a családi dráma áldozatával, akit az aradi központi kórház sebészeti osztályának egyik kórtermében ápolnak. Dina Marioara elmondotta, hogy férjével az utóbbi időben nézeteltérései voltak és ezért határozta el magát arra, hogy hazaköltözik szüleihez. A merénylet éjszakáján különváltan élő férje álmában lepte meg és ő csak a fájdalomra ébredt fel. A sötétben csak egy ismeretlen férfi körvonalait látta, aki még késéve feléje sujtott, de ő elmenekült a szurás elől és segélykiáltásaira támadója az ablakon keresztül elmenekült, mire szülei besiettek a szobába. Dina Marioara a kiállott izgalmak és fájdalmak kövkeztében eszméletét veszítette.

Az orvosok megállapítása szerint egyébként Dina Marioara rövidesen elhagyhatja a kórházat.

CORSO: Utolsó két-napl 5. 7-15. 9-15

Felelhetetlen élmény, ne mulassza el meglekinteni:

„Bécs dalol, Bécs táncol”

Heli Finkenzerler, Hans Moser, Thea Lingos, Híradó

Beszüntetik a vágást az aradi husiparosok,

mert sérelmesnek tartják az új közlekedési szabályrendelettel életbeléptetett 1 lejes hus-szállítási illetéket

A városvezetőség álláspontja az érdekes bonyodalom ügyében

Részletesen közöltük annak idején azt a városi szabályrendeletet, amelynek értelmében a mészárosok a vágóhidról kizárólag a város által erre a célra szolgálatba állított gépkocsikon szállíthatják be üzleteikbe a kimérésre kerülő húst és

a szállításért kilogrammonként 1 leu szállítási díjat számít fel a város.

A mészárosok sérelmesnek találták az új rendelkezést és a közigazgatási bíróságokhoz fordultak, ahol azonban — egészen a legfelsőbb fórumokig — visszautasították a felfolyamodást.

A végső, jogerős döntés következtében a városi szabályrendelet hétfőn érvénybe lépett és a város által beállított teherautó kezdte volna meg a husnak a vágóhidról való beszállítását, azonban időközben az aradi husiparosok szakszervezete fontos lépésre szánta el magát: az aradi husiparosok a hétfőn napon beszüntették a vágást és erről a döntésről a keddi nap folyamán több hatósági vezetőt küldött-ségileg értesítették.

A husiparosok a hatóságok vezetőinél

A küldöttség kereste fel Aradmegye prefektusát és dr. I. Ionescu Iuliu meghallgatta a népes küldöttség okfejtését és hasonlóképpen részletes tájékoztatót nyújtottak Dragalina tábornok, hadosztályparancsnoknak, valamint Ionescu S. Petre vezető főügyésznek és dr. Reu Ilie vezérfelügyelő-rendőrkésznek, akik előtt szintén megjelent a küldöttség. Előadták, hogy

a vágás beszüntetésének nincs sztrájk jellege, azonban az amúgy is magas hus árakat nem kívánják újból emelni és a közönséget ismét megterhelni, már pedig a város intézkedése következtében olyan jelentős költségterhet mutatkozik, hogy képtelenek a régi áron forgalomba hozni a húsféléket.

Közölték, hogy a város a maga részéről valóban beállította az autókat és ez ellen nem is emelhet kifogást egyetlen husiparos sem, hiszen bizonyára lesznek sokan, akik majd igénybe veszik, csupán

kötelezővé nem lehet tenni a drágább és foként alkalmatlan szállítási módot, mert minden mészárosnak egyéni ügye kell legyen, hogy szállítását úgy bonyolítsa le, ahogyan legjobban, legcélszerűbben és legolcsóbban tudja megoldani.

Ezzel kapcsolatban a husiparosok kifejtették azt, hogy Aradon jelenleg a város minden részéből körülbelül 78 mészárszék van. A közönség legnagyobb része reggel hat órától kilenc óráig szerzi be hússzükségletét és így

Daré német közlekedési miniszter budapesti látogatása

Budapestről jelentik: Daré német birodalmi közlekedési miniszter kedden délután 2 órakor Budapestre érkezett. A minisztert kíséretével együtt Teleki Mihály gróf magyar földművelésügyi miniszter hívta meg Budapestre az országos mezőgazdasági kiállítás megtekintésére. A minisztert ünnepélyesen fogadták a Keleti-pályaudvaron, ahol megjelent Teleki Mihály gróf és sok más előkelőség. Ott volt Ermandsdorf budapesti német követ, a követség személyzetével együtt. A miniszter a fogadtatás után a Dunapályaudvarra hajtatott, ahol budapesti tartózkodása alatt lakik. A holnap reggel Budapestre érkező jugoszláv földművelésügyi miniszterrel együtt szerdán megtekintik a kiállítást és este Daré előadást tart a magyar-német társaságban.

a város gépkocsijai nem képesek időre lebonyolítani azt a forgalmat, ami ilyenkor megmutatkozik.

A város álláspontja szerint a rendelet szükségessé teszi, hogy a mészárosok kocsit, lovat és ennek megfelelő személyzetet, vagy autót és sofőrt tartsanak. Eltekintve attól, hogy ez

számtalan kenyérkereső állásvesztését jelentené, egyetlen husiparos sem teheti, hogy a vagyonát képező húst idegen személyekre bizza.

Minden mészárosnak megbizottja nem foglalt helyet az egyszere több mészárszékbe húst szállító városi autón és így számtalan-szor előfordulna, ha szándékosságot nem is tételeznék fel, hogy tévesen osztanák ki az egyes husiparosoknak juttatandó mennyiséget. A továbbiakban leszögezik, hogy

a napi 20—25 ezer kilogrammot kitevő hússzállítás a városnak napi 20—25 ezer lei bevételt jelentene, ami a pénteki napon még közel a kétszeresére is emelkedhetik s ezt a husiparosoknak vagy a vásárlóknak kellene viselniük.

A város a rendelet értelmében csupán arra vállalkozik, hogy a vágóhidról a mészárszékbe szállítja a húsféléket. Természetesen nem minden hus kerül közvetlen eladásra, hanem jórés-

A városvezetőség nyilatkozata

— A város vezetősége az egy lejes különkénti szállítási illeték alkalmazásánál, a jóváhagyott szabályrendelet alapján jár el és jogerős bírói döntés utasította el a husiparosok által emelt kifogásokat. A város nem kívánja ellenszolgáltatás nélkül az új illeték lerovását, hiszen ezért az összegért haza is szállítja a húst, ami eddig is költséget jelentett a husiparosoknak, tehát nem lehet szó egy lejes megterhelésről. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy Clujon (Kolozsvár) a nagymarha vágása a vágóhidon 250 lei, Aradon csak 100 lei, a növendékmarha vágása 125 lei, Aradon 60 lei. A szopósborjú vágása 65 lei, Aradon 60, 100 kilogramnál nehezebb sertés vágása 155 lei, Aradon 65 és a 100 kilónál könnyebb sertések vágási illetéke is olcsóbb. Tehát a husiparosoknak nincs okuk panaszra a költségek tekintetében. Braszovban (Brassó) még magasabb a vágási díjszabás.

— Minden esetre, ha bekövetkezik a vágás beszüntetése, a városvezetőség megfelelő ellenintézkedésekkel válaszol erre a lépésre. Nem engedjük meg, hogy a város lakossága hus nélkül maradjon és ha szükséges házikészítésben oldjuk meg a közönség hússzállítását. Magunk vágunk majd a vágóhidon és magunk hozzuk forgalomba a húst.

Elsőrangú kivitelben, mérsékelt áron

női ruhák, kabátok, stb. készülnek
SARLOT SZALON Str. Bratianu
(Minorita-palota)
3-ik kapu, I. emelet

szét feldolgozzák kolbászféléknek és a feldolgozó üzem a legkritikább esetben van a mészárosok közlekedésében. Innen tehát ismét tovább kell szállítani az anyagot, ismét szállítási költség áran, vagy pedig — a város által nélkülözhetőknek mondott — saját kocsikon, saját autók-kal kell az üzembe juttatni a feldolgozásra váró húst.

A küldöttség fent ismertetett álláspontjához hozzáfűzi, hogy

egyezkedésről részükéről szó sem lehet, azt sem fogadják el, ha a város a felére csökkentené a szállítási tarifát, hiszen egy vagon tűzifa állomásról való beszállításának díját a város 600 leiben állapította meg és a vágóhidról egy vagon husnak a behozatalát 10 ezer leiben számítja.

De ha ezzel arányba hoznák a szállítási díjat, akkor sem fogadják el — a husiparosok kijelentése szerint — az intézkedést, mert az új rendszer gyakorlati keresztülvitele is a fentebb felsorolt súlyos akadályokba ütközik.

Aradváros vezetőségét még nem értesítették a husiparosok állásfoglalásáról és így a polgármesteri hivatal hivatalosan nem is vett tudomást a város lakosságának ellátását illetően bekövetkező zavarokról. Kedden rendes körülmények között sincs újabb vágás az aradi vágóhidon, mert a szerdai hústalan napot megelőzően szünetel az üzem. Szerdán dől tehát majd el, vajjon a husiparosok valóban beszüntetik-e a vágást, erre az esetre pedig a városvezetőség részéről a következő felvilágosítással szolgáltak a helyi közigazgatás magatartására vonatkozóan:

A városvezetőség és a husiparosok nyilatkozata után a város közönsége minden esetre nagy érdeklődéssel várja a számára végrendelkezésében elsőrangú fontossággal bíró kérdés rendezését, amelyben mindenesetre az lenne a legfontosabb, hogy ne háruljon újabb teher a fogyasztó vállára.

Aradi pékek panasza a városvezetőség előtt,

mert a szállítási költség teljes egészében őket terheli

Az aradi pékek küldöttsége kedd délelőtt felkereste Bejan Romulus dr. helyettes polgármestert, akinek tudomására hozták, hogy több kisebb, főleg vidéki majmok egy lejes szállítási költséget számítnak fel és ezt az összeget nem hajlandók számlázni. Miután a kenyér ára maximálva van, és a meghatározott árakat nem tudják emelni, így a szállítási költség teljes egészében őket terheli. A helyettes polgármester kijelentette a nála járt küldöttség tagjainak, hogy miután a panaszolt majmok többsége vidéki, így nem tud eljárni ellenük. Ezért — értesülésünk szerint — a pékek a vármegyei prefektust is felkeresik panaszukkal és tőle kérik sérelmük orvoslását.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.
TELEFONSZÁM: 20-10.

MA SZÜNET! Holnap premier.

Egy élmény, mely aranybetűvel lesz megörökítve a film történetében. — A XX. század legmonumentálisabb és leggrandiózusabb filmalkotása!

A Notre Dame-i toronyőr

Victor Hugo halhatatlan regénye után, William Dietrele rendezésében. A Notre Dame pupos harangozóját: Quasimodot CHARLES LAUGHTON alakítja, Esmeraldát, a cigányleányt MAURRE O'HARA játssza, a most felfedezett gyönyörű filmsztár, a többi szerepeket Sir Cedric Hardwicke, Thomas Mitchell, Edmond O'Brien, Alan Marshal, Walter Hampden és Katherine Alexander játsszák.

Az első négy napra jegyek a mozi pénztáránál válthatók.

ARADI KOZLONY

e ffon: 11-31. sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 10.

Előfizetési áraink:

Egy évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 lei || Egy hónapra 70 lei

Az Aradi Közlöny

„Tavaszi rejtvenypá vázata“

eag fordulójában közölt rejtvenyek helyes megjelölése
a következő:

VERSES KERESZTREJTVÉNY: Emhertársam figyelj meg ezt az örök tanácsot: Sose kuss az igazság után, mert hátha megtalálod.

REJTREJTVÉNYEK: 1. Kellmes husvétli daneket. 2. Kercsu táncosnő. 3. Jelenen éreit. 4. Lendületes szónoklat. 5. Jobbadán.

TÖBRET FÉSZEL. MINT ERŐVEL. 1. Ha három egymás mellett levő nyul felé fut. 2. Az alító. 3. 777. 4. Az ágy. 5. Noé bárkájában. 6. Öt zenész látszott. 7. Ötven baniba. 8. Te magad. 9. Klenc-száz. 10. Tegnapelőtt, tegnap, ma, holnap, holnapután.

FELTALÁLÓK KERESZTREJTVÉNYE: Gözhaló. Fulton Robert. 1807.

NEM MONDANÁ MEG? 1. Az első egyiptomi fáraó. 2. Asszírja alapítója. 3. Grál lovag. 4. Az „Ezeregy éjszaka“ mesemondója. 5. II. Béla király névtelen jegyzője. 6. Shakespeare „Velencei kalmár“-jának uzsorása. 7. Ötven baniba. 8. Te magad. 9. Klenc-száz. 10. A „Toldi“-monda első feldolgozója.

BIZONYÁRA TUDJA, KI FEDEZTE FEL? 1. Miletosi Thales. 2. Samosi Agistarchos. 3. Kteszbios. 4. Sergius Orata. 5. Schwarz Berthold. 6. Gutenberg János. 7. Napier John. 8. Pascal Blaise. 9. Fahrenheit Dániel. 10. Koch Robert.

— IDŐJÓSLAT. Változó felhőzet, sok helyen borús idő, északi és északkeleti szél, a hőmérséklet nem változik. Az ország déli részében esőzés, vagy havazás lehetséges.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 8.99, London 15.87, Newyork 446, Brüsszel 76.20, Milánó 22.52 és fél, Amszterdam 236.80, Berlin 178.70, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 3.40.

— Öfelsége kitüntette Mihai nagyvándát és Pál görög herceget. Bucurestiből jelentik: Öfelsége II. Carol király az országéri érdemrenddel tüntette ki Mihai valda trónörökösét és Pál görög herceget.

— Roosevelt elnök gyengédkedik. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök orvosainak tanácsára elhalasztotta a hétre tervezett warmpringi utját. Az elnök a hét végét Hyde-parkban tölti.

— MEGSZÜNTETÉK AZ ÁLLAT- ÉS HUSKIVITELI PRÉMIUMOT. Bucurestiből jelentik: Minisztertanácsai naplóval megszüntették az állati és huskiviteli prémiumokat.

— A magyar törvényhozás munkája. Budapestről jelentik: A husvétii szünet után a magyar képviselőház ma tartotta meg első ülését, amelyen Tasnádi Nagy András elnököl. Elsőnek a földirtok politikai törvényjavaslatainak a két ház együttes bizottsága által megállapított új szakaszát tárgyalták le és azt változtatás nélkül elfogadták. Ezután kisebb javaslatok tárgyalására került a sor. A szerdai ülésen folytatják ennek a javaslatnak a tárgyalását, majd délelőtt áttérnek az interpellációkra.

— Kereskedelmi tengeraltjárók. Az angol tengeri ellenőrzés kikerülése céljából a „Paris Soir“ értesítése szerint Németországban jelenleg kereskedelmi tengeraltjárókat építenek. A blokádtörésével külföldre, főleg Amerikába szállítanak árukat. A kereskedelmi tengeraltjárókat nem máá, minit maga Raeder admirális találta fel.

— Horogkeresztet sas a lengyel postabélyegeken. A német posta rövidesen felülbélyegzi a lengyelországi bélyegeket. A lengyel bélyegeken Moscicky és Rydz Smiglyi képét a horogkeresztet tartó német sással bélyegzik felül. Az így felülbélyegzett lengyel bélyegek rövidesen forgalomba kerülnek és a bélyeggyűjtők ezáltal újabb újdonsághoz jutnak.

— Hat kivégzés volt Németországban március 20-án. Zürichből jelentik: A Neue Zürcher Zeitung jelent: Berlinből érkezett jelentés szerint március 30-án hat kivégzést hajtottak végre Németországban. A halálos ítélet végrehajtása ma is bárdal történik Németországban. A hat haláraitól közül négyet kémkedés és hazaárulás miatt végeztek ki.

— Földrendést jelzett egy amerikai egyetem szelzmográfia. Newyorkból jelentik: A fordhami egyetem szelzmográfia tegnap délután 5 órakor (amerikai időszámítás) nagyarányú földrendést jelzett. A katasztrófa Newyorktól 12 ezer kilométer távolságban, a Fülöp-szigetek környékén játszódhatott le.

— A BUCURESTI RENDŐRPREFEKTURA KÖZLEMÉNYE AZ UTLEVELEK BÉLYEGILLETÉKÉNEK FELEMELESERŐL. A bucuresti rendőrprefektura utlevélügyi osztálya nyilvánosságra hozta hogy április elsején hatállyal az utlevél-illetéket felemelték. Az új rendelkezés szerint az egy éves utlevél díját 1000 leiről 1200 leire, a fél éves utlevél díját 750-ről 900 leire, míg a negyed éves utlevél díját 500 leiről 600 leire emelték. Az utlevelek díjához változatlanul, mint eddig is, 500 lei turisztikai bélyeget számítanak és az utlevélbe még 2 leles repülőbélyeget, valamint 0.25 lei es statisztikai bélyeget ragasztanak. A fenti rendelkezés Aradra még nem érkezett meg.

„Amíg közöttünk élt, a Tied volt, hogy Hozzát tért, legyen a miénk...“

Majláth Gusztáv Károly gróf halálával megindultak az emlékezések. A temetésen már mindenki tudott egy-egy kedves esetet az elhunyt főpappal kapcsolatban. Nemsokára legendák is fognak emlékből fakadni... Ami szinte természetes és érthető is. Mert gazdag, dus jóságos és érdekes volt az élete.

A legszebben néhány sorban az a kis emléklap foglalja össze Majláth gróf életét, jellemét és munkásságát, amelyet a budavári koronázótemplomban osztogattak utolsó emlékül a gyászoló közönség tagjainak.

A felleketeres kis emléklap egyik oldalát az elhunyt főpap arcképe díszíti, az emléklap másik oldalán a következő kifejező, jellemző idézet áll:

Megmentettem a szegényt, ha kiáltott.
— S az árva, kinek nem volt gyámola.
— A veszni induló áldása szállott reám.
— S az özvegy szívét megvigasztaltam.
— Szeme voltam a vaknak. — Lába a sántának. — Atyja voltam a szegényeknek. — Az ismeretlen ügyét is gondosan vizsgáltam.

Jób 29. 12—16.

Aztán a következő két kis könyörgés:
Jézus Szíve az Oltáriszentségben, a papl szívnek mintaképe, könyörül rajtunk.

300 napi bucsu.

Uram, amíg közöttünk élt itt a Tied volt, amikor Hozzát tért, ott legyen a miénk.

Ezt a néhány sort érdemes megőriztetiünk. Alig lehet Majláth püspök áldozatos életét, munkásságát rövidebben, tömörebben összefoglalni.

Benne van az ember, a pap, a főpap és az apostol egyaránt.

Amíg élt, Istené volt, most, hogy meghalt — a miénk marad...

— Shrapnell robbant Antwerpenben. Antwerpen. A légvédelmi tüzérség shrapnellszámkái kárt okoztak a város központjában és a külvárosokban.

Ányos Viola képtárlatása a Kultúr-palotában április hó 10-ig meghosszabbított!

— Betörők jártak a constantai betegsegélyzőpénztárban. Constantából jelentik: Tegnap éjjel a betegsegélyzőpénztár hivatalában betörést követtek el, de csak 20 ezer lejt vihettek magukkal a tettesek, mert a pénztáros előző nap visszautasított egy egymillió leles befizetést. A betörés körülményeiből arra következtetnek, hogy azt Florica Florescu, a „sitápas betörő“ és bandája követte el.

Biztonságban

UISÁGÁRUS: Rendkívüli kiadás! Borzalmas légítámadás! Nagy pánik a pénzpiacra! Véres tengeri útközlet! Óriási árvíz, ezer ház össze-dült...!

SZÓKEVÉNY: Vissza az egész... maradok!

Jelenősen felemelték a nemzetközi telefonszabást

Keddi cikkünkbe, melyben a nemzetközi telefonárszabásban életbelépő jelentős áremelkedésről számoltunk be, az új telefonszabás felsorolásánál több téves adat került. Itt közöljük a helyes telefonbeszélgetési díjtételeket. A háromperces beszélgetések a fontosabb nagyvárosokban a következők: Budapest nappal 222, éjjel 135, Belgrád nappal 183, éjjel 111, Szófia nappal 294, éjjel 222, Berlin nappal 522, éjjel 315, Páris nappal 1038, éjjel 624, London nappal 1365, éjjel 819, Genf nappal 735, éjjel 441, Róma nappal 843, éjjel 507, Ugyanezeneken a városokon az egyperces beszélgetések díja a következő: Budapest nappal 74, éjjel 45, Belgrád nappal 61, éjjel 37, Szófia nappal 98, éjjel 74, Berlin nappal 174, éjjel 105, Páris nappal 346, éjjel 208, London nappal 455, éjjel 273, Genf nappal 240, éjjel 147, Róma nappal 281, éjjel 169 lei.

— Moszkvának nem sírgös az új finn—orsz határ megállapítása. Helsinkiből jelentik: Az a finn bizottság, amely az orosz bizottsággal karöltve megvonta az új határvonalakat, Viipuriba érkezett. A bizottságok munkája körülbelül kétheti időt vesz igénybe, Moszkvában az orosz és a finn kiküldöttek folytatják tárgyalásaikat. Ugyátszik, hogy a szovjetkormány nem igen siet a kérdések megoldásával és azt az elvet vallja, hogy az új határokat a lehető legpontosabban kell megvonni. (Rador).

— Elhunyt özvegy herceg Odeschalchi Boldizsár. né. Rómából jelentik: Özvegy herceg Odeschalchi Boldizsár. született Rucellai Emilia grófnő, az egyik legnagyobb magyar hitbizományának, a szerémi hercegségnek urnője, tegnap 83 éves korában Rómában meghalt. Férjének életében nagy házat vittek Rómában és palotájukban nem egyszer megfordult néhai Erzsébet királyné is.

— Lázasan folynak az előkészületek a bucuresti magyar népművészeti és házipari kiállításra. Mint az olvasóközönség a lapokból már értesült, a Magyar Nép közösség bucuresti-i tagozatának női alosztálya május 9—13. napján nagyszabású népművészeti és házipari kiállítást rendez. Az előkészületek munkálatait napról napra gyorsabb ütemben haladnak előre és az érdeklődés országsszerte mindinkább fokozódik. Ardeal (Erdély) minden részéből egymásután jönnek a részvételre ajánlatok és megkeresések, miáltal a kiállítás változatos és értékes anyagának összehordása máris biztosítva van. A rendezőbizottság azonban azt akarja, hogy a romániai magyar népművészeti és házipari egyetlen jelentős terméke se maradjon ki. Ezért még egyszer felhívja mindazokat, akik kiállítani óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat a kiállítandó tárgyak pontos körülírásával legkésőbb április 15-ig közöljék Csiha Lajos, Bucuresti, III. Str. Armeneasca 17. címre. A rendezőség köszönettel fogad olyan tárgyakat is, amelyek nem eladók, hanem csak a kiállítás szépségéért emelik.

— Dr. Jeremiás ismét rendel.

— Nagyszerű magyar színelőadás Bucurestiben. A Romániai Magyar Népközösség bucuresti-i tagozatának közművelődési szakosztálya március 23-án, szombat este, valamint 24-én, husvét elsőnapján délután és este rendezte meg első nagyszerű színelőadását. Ez alkalommal Kálmán Imre és Bakonyi Károly „Obsztos“ című operettjét bemutatták. Az operett rendezését Sarkady Gusztáv színiigazgató végezte, aki ez alkalommal is nagy hozzájárulással oldotta meg feladatát. A darabot rövid három hét alatt tanította be és ragyogó alakításával, műkedvelőivel együtt méltán sok sikert és tapsot aratott. A szereplők kivétel nélkül felülmelkedtek a műkedvelő előadások színvonalán s az előadás oly illuziót keltett, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítette.

— A la pazi összeesküvés utólatéka. La Paz. (Rador). Három katonatiszt, akik résztvettek a köztársasági elnök elleni összeesküvésben, amelyet levertek az egyik délamerikai követségre menekült. A követségtől külön utlevelet kaptak és bántatlanul elérhetik a chilei határt.

— Három hónap és 2000 lei pénzbüntetés vesztetése címén. Vesztetetés vádjával terhelten állott a törvényszék előtt kedden Zuba Gheorghenă curtieli (Kürtös) asszony, akit az elmúlt év nyarán lopáson érték. Zuba Gheorghenă bekisérték a csendőrségre, ahol az asszony a csendőrsparancsnoknak 8000 lejt ajánlott fel arra az esetre, ha elengedi. Az őrsparancsnok színelig belement az egyezségbe és átvette a pénzt, utána pedig felelőtlenségnek jelentette az ügyet. Az asszony ellen vesztetetés címén indult meg az eljárás. A mai tárgyalás alkalmával a törvényszék a kihagyott tanúk vallomása alapján büntőnek mondotta ki az asszonyt és háromhavi elzárásra, 2000 lei pénzbüntetésre ítélte, valamint a 8000 lei elkobozását rendelte el.

— Nyugdíjasok és köztisztviselők vasúti kedvezményének meghosszabbítása. Bucurestiből jelentik: A CFR vasutigazgatóság ez év június 30-ig hosszabbította meg az állami nyugdíjasok és köztisztviselők 50 és 75 százalékos vasúti kedvezményre vonatkozó kedvezményének érvényét.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16.
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsesti 68.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Uj adók, uj kötelezettségek

Részletes tájékoztató az április elsején életbelépett uj adótörvényekről

Április elsején — mint ismeretes — számos uj adótörvény lépett életbe. A törvények intézkedéseit nagyvonalakban már ismertettük olvasóink előtt annak (kiegészítve), amikor a pénzügyminiszter az ezekre vonatkozó javaslatokat a parlament elé terjesztette. Az eredeti javaslatok azonban bizonyos módosításokon estek át, időközben megérkeztek az aradi pénzügyigazgatóságra a törvények végrehajtását magyarázó rendelkezések is és ezért hasznos szolgálatot véltünk teljesíteni azzal, hogy ezekről az új intézkedésekről, amelyeknek be nem tartása súlyos büntetéseket von maga után, részletesen tájékoztassuk az alábbiakban olvasóinkat.

Miképen történik az ingatlan-, kereskedelmi és ipari adók huszszázalékos emeléssel való átvitelezése

A nemzetvédelmi illeték emeléséről szóló pontos kimutatás

Az új adótörvények alkalmazásával kapcsolatban a pénzügyminisztérium több rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz. Ezek között egyik legfontosabb a pénzügyminisztérium 571 ezer 813—1940. számú körrendelete, amely az adók átvitelezéséről intézkedik. A minisztérium ebben a rendeletben közli, hogy az adóátvittelezésről szóló törvény első szakasza értelmében a házak, valamint beépített ingatlanok állami adóját 20 százalékos emeléssel vezetik elő az 1940—41-es új pénzügyi évre. A fenti intézkedés azon házbérlővételekre is vonatkozik, amelyek men tesülnek az egyenesadótörvény 13. szakaszában foglalt adó alól és amelyek után a rendkívüli nemzetvédelmi illeték fizetendő. Ilyen esetekben figyelembe kell venni a mentességi időszakokat, amelyek a szóban lévő házak élveznek. Az adóátvittelezést a pénzügyi hatóságok hivatalból eszközlik. Az úgynevezett „supracota” adót 10 százalékos emeléssel vezetik át az új pénzügyi évre. Ugyancsak 10 százalékos emeléssel vezetik át a mezőgazdasági ingatlanok „supracota” illetékét.

A törvény második szakasza értelmében az államnak járó kereskedelmi és ipari elemi, valamint kiegészítő adókat ugyancsak 20 százalékos emeléssel vezetik át az új költségvetési évre, míg az ezen jövedelmek után járó „supracotát” tíz százalékos emeléssel. Az átvitelezés végleges és az ellen sem a kincstár, sem pedig az adózó nem adhat be felelősséget.

Az új vállalatok esetében az adót az érdekeltek adóvallomása alapján vetik ki. Az alkalmi

jövedelmek után esedékes adót is 20 százalékkal emelik.

Az alkalmazotti fizetések, nyugdíjak és ingó értékek után esedékes „supracota” 1940. április elsejei hatállyal ugyancsak 10 százalékkal emelkedik.

Azok a szabadfoglalkozásúak, vagy iparosok, akik az 1939—40. év folyamán több, mint hat hónapig katonai összpontosításon voltak és ezen idő alatt műhelyiük, vagy irodájuk zárva volt, az átvitelezett adó csökkentését kérhetik, ez a csökkentés azonban az adó fejénél több nem lehet. Azok, akiknek műhelyeiben, irodáiban stb. nem szünetelt a katonai összpontosítás ideje alatt a munka, nem kérhetik az adócsökkentést.

Ugyanez a rendelet közli, hogy a nemzetvédelmi pótdadó kulcsát, amely eredetileg 2 százalékos volt, a következőképpen emelték: 8 százalékos a mezőgazdasági tulajdonokból származó jövedelmek után, 8 százalékos a házak, valamint a beépített ingatlanok után, 6 százalékos az adómentes ingatlanok után, amelyek esetében azonban a nemzetvédelmi illetéket le kell róni, 7 százalékos a tőkekamatadó alá eső jövedelmek után, 4 százalékos a tantiémek és azon napidíjak után, amelyek az alkalmazotti fizetésekről szóló adó alá esnek, bármilyen is legyen az összegük, 4 százalékos a havi 30 ezer leles bruttó összegben felüli alkalmazottak fizetése után, 6 százalékos a szabadfoglalkozásokból és ipari mesterségekből származó jövedelmek után, kivéve az osztályozottakat (elasztici).

Az összes kereskedők és iparosok április 20-ig kötelesek bejelenteni 1939. évi rendkívüli nyereségeiket

Az április elsején életbelépett törvények között szerepel az is, amely az 1939. évi rendkívüli jövedelmeket adóztatja meg. Ennek a törvénynek értelmében

az összes kereskedők, iparosok, bankok, stb. kötelesek április 20-ig vallomást benyújtani 1939. évi rendkívüli nyereségeikről.

Ezek összegét a következőképpen számítják ki: az 1936, 1937. és 1938. évi bruttó nyereségeket összeadják, ezt az összeget elosztják hárommal és megállapítják az így nyert összeg, valamint az 1939. évi bruttó-nyereség közötti különbséget. Ezen különbség után róják le a rendkívüli

li nemzeti hozzájárulást. Az adókulcs a következő:

100.000 lei-ig terjedő jövedelmek esetében 10 százalékos, 100.001—300.000 lelig bezárólag 12 százalékos, 300.001—500.000 lelig bezárólag 14 százalékos, 500.001—1.000.000 lelig bezárólag 15 százalékos, 1.000.001—5.000.000 lelig bezárólag 17 százalékos, 5 millió lelen felüli haszon esetében 20 százalékos.

Nem kötelesek adóvallomást beadni a rendkívüli jövedelméről azon kereskedők és iparosok, akik bezárólag a patenta fixa IX. osztályig tartoznak.

A számlabélyeg ezentúl 5 ezrelék, a bélyegilletékeket általában 20 százalékkal emelték

A bélyegitörvény módosítása révén április elsejei hatállyal

a bélyegilletékeket valamint a bélyegitörvényben előírt aránylagos illetékeket 20 százalékkal felemelték. A bélyegitörvény 14. szakaszának 13. bekezdése értelmében fizetendő számlabélyeg 0,40 százalékról 0,50 százalékra emelték.

Lényeges intézkedése ennek a törvénynek, hogy

a 20 százalékos emelés következtében előálló egy leun aluli töredékeket az adózók javára, tehát lefelé kerekítik.

Igy tehát azon okmányok, amelyekre 5 leun aluli bélyeget kellett ragasztani, változatlanul 5 lei bélyeg alá esnek.

Egy törvény általi okmánybélyegilletéke addig 8 lei volt, a 20 százalékos emelés kö-

vetkeztében ez az illeték 9,60 leire emelkedett volna. Mivel azonban az 1 leun aluli töredékeket az adózó javára kerekítik, a törvények új bélyegilletéke 9 lei lesz.

A nyugták bélyegilletéke a következőképpen emelkedik: 100—10.000 lelig terjedő összegig 3 lei, 10.001—50.000 lelig 8 lei, 50.001—100.000 lelig 16 lei.

A lakbérleti szerződések illetéke 1,80 százalékos, hitelnyitások illetéke 0,36 százalékos, olyan esetekben pedig, amikor a hiteletet zálog biztosítja 0,48 százalékos. A betáblázások illetéke 1,92 százalékos. A munkálatok elvégzése utáni illeték 1,68 százalékos.

A vagyoniogi perek aránylagos illetéke, valamint a váltók bélyegilletéke szintén változatlan marad.

A monopolizált szeszes italok és a mesterséges erjesztők új illetékei

Április 20-ig be kell jelenteni az április elseji készleteket

A pénzügyminisztérium 140.414—1940. szám alatt körrendeletet juttatott el a pénzügyigazgatóságokhoz a nem monopolizált szeszes italok fogyasztási adójának emeléséről. A rendelet közli, hogy a nemzeti hozzájárulásról szóló törvény IV. fejezetében foglalt 29—32. szakasz intézkedik ezekről az illetékekről és ezek a szakaszok a szeszmonopol-törvénynek az említett illetékekre vonatkozó szakaszait helyettesítik.

A nemzeti hozzájárulásról szóló törvény 29. szakasza a következőképpen intézkedik: Az addigi szeszmonopol-törvény 73. szakasza értelmében a nem monopolizált szeszes italok után a negyedévenként megállapításra kerülő 5 százalékos érték utáni illeték kivül, még a következő fogyasztási illetékeket kellett fizetni: szilvapálinka (cujka) után 1,50 leit, a gyümölcs-pálinkák után pedig 1,50 leit. Az 1939. április elsején megjelent törvény értelmében a gyümölcs-pálinkára, a törkölyre és a seprópálinkára kivett 1,50 leies illetéket megszüntették. Az új, 1940. április elsején életbelépett törvény viszont a fogyasztási illetékeket a következőképpen állapította meg: szilvapálinka után 2,50 százalékos, dekaliterfokonként, a gyümölcs-pálinka, törköly seprópálinka után pedig 3,50 lei dekaliterfokonként. Április elsejei hatállyal a negyedévenként kivetésre kerülő 5 százalékos érték utáni illeték viszont megszűnt. Az új illetékeket természetesen a régi készletek eladása esetében is le kell róni és erre vonatkozóan a minisztérium a következőképpen intézkedett: az 1939. előtti termékből származó gyümölcs-pálinka esetében a teljes új illetéket kell leróni, míg az 1939. évi termés esetében dekaliterfokonként 1,50 leit, mert az 1939-ben életbeléptetett 3 ezer leies hektáronkénti illetéket úgy számítják át, hogy az dekaliterfokonként 2 leinek felel meg. Az új 3,50 leies illeték és az említett 2 lei között pedig a különbség 1,50 lei.

Az illeték így módon való kiegyenlítése a termelőkre vonatkozik, míg a kereskedőknél az eljárás a következő: a szilvapálinka esetében a készletek után dekaliterfokonként 1 leit, a gyümölcs-pálinka, törköly és sepró esetében 1,50 leit kell fizetni.

Az összes italmérvők kötelesek 1940. április 20-ig a pénzügyigazgatóságokhoz részletes jelentést beadni arról, hogy 1940. április elsején mennyi szilvapálinkával, gyümölcs-pálinkával, törkölyvel és seprópálinkával rendelkeztek. E nyilatkozatoknak alapján róják le az érdekeltek a régi és az új adó közötti különbözetet.

Módosul a szeszmonopol törvény 109. szakasza is és ezt a nemzeti hozzájárulásról szóló törvény 30. szakasza helyettesíti majd.

A préselt élesztő kilogrammonkénti fogyasztási illetékét 25 leiről 40 leire emelték.

Az ecetsav és a metilalkohol 70, illetve 12 leies illetéke változatlan marad.

Új illetéket vetettek ki a mesterséges erjesztő anyagokra (multiferm, fortifer, stb.) és ezek kilogrammonkénti fogyasztási illetéke 500 lei. A pékek által felhasznált komló kilogrammonkénti illetéke 6.000 lei. A sörgyárak által felhasznált komló adómentes. A hangerőjavító fogyasztási illetéke 70 lei lesz literenként.

Fogyasztási illetéket vetettek ki a borecetre is és ez a következő: a 3 fokig terjedő borecetenél 1 lei, a 6 fokig terjedőnél 2 lei, a 9 fokig terjedőnél 4 lei. A gazdálkodók által saját használatra gyártott borecet adómentes.

A fenti termékek készleteiről a kereskedők nyilatkozatot kell adniuk, a gyárak esetében viszont az ellenőrző közegek a helyszínen állapítják meg a készleteket.

Módosul a szeszmonopolitörvény 160. szakasza is és ezt a nemzeti hozzájárulásról szóló törvény 31. szakasza helyettesíti majd. Eszerint a sör literjére 6 lei fogyasztási adót vetnek ki, eddig 4 lei volt. Az importált sör fogyasztási illetéke 20 lei literenként. Az importált bor illetéke literenként 10 lei, a pezsgő boré 30, a pezsgő 50, a habzó boré 20 lei.

A régi és az új illetékek közötti különbözetet az érdekeltek április és május hónapokban két részletben fizethetik ki.

A szén, a benzin, valamint a cement forgalmiadóilletékének emelése

A forgalmiadóról szóló törvény módosítása következtében az ehhez a törvényhez csatolt táblázatot is módosították. Az alábbi cikkek után az addigi 1,50 százalékos forgalmi adó helyett 4

százalék fizetendő: 1013 vámtétel: a nversolai párolása után megmaradt pakura, 1014. vámtétel: a petróleumtermékek párolásából származó koks, Eddig mentesülve voltak a forgalmiadó alól, most azonban 1.50 százalékos forgalmiadó alá esnek a különböző szénfajták (1004. és 1006. vámtétel), valamint a brikett (1007. vámtétel). Ide tartozik a petróleum brikett is. A nyersolaj ugyanezen illeték alá esik és ez az illeték akkor is lefizetendő, ha a petróleumfinomító ugyanazon tulajdonosé, mint akinek tulajdonát a petró-

leum képezi. A Portland és Klinker, valamint bármilyen más cement és benzin forgalmiadó-illetéket 4 százalékról 6 százalékra emelték. Ugyanez vonatkozik a motorinára is.

Az összes többi áruk esetében, amelyek után eddig 6 százalékos forgalmiadót és 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket fizettek, április elseje után is változatlan marad a forgalmiadó, a nemzetvédelmi alap illetéke viszont 3 százalékra emelkedik.

Kik fizetik az aggregényadót és kik mentesülnek alóla

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában már megemlékeztünk arról, hogy április elsejével életbelépett az aggregényadó. Ezt az illetéket mindazon 25 éven felüli nőtlen férfiaknak fizetniük kell, akik eddig nem nőstültek meg, elváltak vagy pedig özvegyek. A mezőgazdasági jövedelmek esetében ez az illeték a következő: 10.000—50.000 lejig terjedő évi jövedelemig bezárólag 2 százalék, 50.001—100.000 lejig 3 százalék, 100.001—200.000 lejig 5 százalék, 200.001—500.000 lejig 8 százalék, 500.001 leien felül 10 százalék.

Házakból származó jövedelmek után: 5000—20.000 lejig terjedő évi jövedelem esetében 2 százalék, 20.001—50.000 lejig 3 százalék, 50.001—100.000 lejig 5 százalék, 100.001—200.000 lejig 8 százalék, 200.001—500.000 lejig bezárólag 10 százalék, 500.001 leien felül 12 százalék.

Tőkekamat utáni jövedelmek esetében: 50.000 lejig 3 százalék, 50.001—100.000 lejig 5 százalék, 100.001—200.000 lejig 10 százalék, 200.001—500.000 lejig 12 százalék, 500.001 leien felül 15 százalék.

Kereskedelmi és ipari jövedelmek, valamint szabadfoglalkozásuk jövedelmei: évi 30.000—60.000 lejig 2 százalék, 60.001—120.000 lejig 3 százalék, 120.000—300.000 lejig 5 százalék, 300.001—500.000 lejig 7 százalék, 500.001 leien felül 10 százalék.

A kétszázalékos nemzetvédelmi bélyeg alkalmazása

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában megemlékeztünk azokról a problémákról, amelyek a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alkalmazása körül felmerültek. Ezek között szerepel az is, hogy a tört összegek miképpen kerekítendők fel, vagyis hogy az ezer leien felüli összegek esetében a felfelé kerekítés száz leienként, vagy pedig ezer leienként történik.

Az aradi pénzügyigazgatóságra érkezett 568.549—1940. számú rendelet ezzel kapcsolatban csak annyit említ meg: „A két százalékos illeték kiszámításánál a törtet felfelé kerekítik ki.” (A két százalékos illetékről szóló törvény 16. szakasza.)

A törvény viszont még nem érkezett meg Aradra és ezért nem állapítható meg pontosan, hogy a kérdéses 16. szakasz mit tartalmaz. A kivétési pénzügyigazgatóság az az álláspont alakult ki, hogy abban az esetben ha ez a szakasz nem tartalmaz külön intézkedéseket, akkor a bélyegtörvényt kell alapul venni, amely viszont úgy intézkedik, hogy az ezer leien felüli összegeknél a felfelé kerekítés ezer leienként történik. A kérdés szerint, amikor a törvény pontos szövege valószínűleg megérkezik, tisztázódik. Addig is azonban értesülésünk szerint

a kivétési pénzügyigazgatóság illetékosztályán a felfelé kerekítéseket ezer leien felül is száz leienként eszközlik.

Ez az álláspont még nem végleges és mint említettük, a végleges álláspont csak a törvény szövegének megérkezése után alakul ki.

A két százalékos illetékkel kapcsolatban felmerült egy másik kérdés is. A 2 százalékos bélyeg ötven darab bélyeg tartalmazó ívekben érkeztek Aradra. Adminisztrációs szempontból a pénzügyi közegek arra az álláspontra helyezkednek, hogy

csak egész íveket adnak el, vagyis ötven darabnál kevesebb bélyeg egy címlethől sem árusítanak.

Mivel vannak olyan kereskedők, akik nem rendelkeznek megfelelő anyagiakkal és egyszerűen ötven leinél kevesebb bélyeg szerelnének venni, a közönség érdekében való lenne, ha tekintetnénk a pénzügyi közegek a fenti állásponttól.

A kérdéssel kapcsolatban beszéltünk Suciu Ioan behajtási pénzügyigazgatóval, aki megértezzel kezeli a kérdést s ezeket mondotta:

Alkalmazotti fizetésekből, tantiémekből származó jövedelmek esetében: évi 30.001—100.000 lejig 2 százalék, 100.001—180.000 lejig 3 százalék, 180.001—250.000 lejig 7 százalék, 250.000—500.000 lejig 7 százalék, 500.001 lejig 10 százalék.

Alkalmi jövedelmek után: évi 100.000 lejig 5 százalék, 100.001—300.000 lejig bezárólag 8 százalék, 300.001—500.000 lejig bezárólag 10 százalék, 500.001 leien felül 15 százalék.

Az összes fenti adókulesokat leszállítják azok esetében, akik igazolják, hogy 1939. folyamán legalább 45 napig katonai összpontosításon voltak.

Az aggregényadó alól mentesülnek azon elvált férfiak és özvegyek, akiknek gyermekeik vannak.

Az összes érdekelt április hó végéig kötelesek adóvallomást beadni és ebben részletesen fel kell tüntessék jövedelmüket. Amint a fentiekből látható az évi 10 ezer leien aluli mezőgazdasági jövedelmek, az ötezer leien aluli házbérijövedelmek, a 30 ezer leien aluli évi fizetések mentesülnek az aggregényadó alól.

Az alkalmazottak esetében a munkaadók kötelesek az aggregényadót alkalmazottaiktól a többi adóval együttesen levonni és a pénzügyigazgatósághoz befizetni.

— A nagyobb cégek esetében, nézetem szerint nem okoz nehézséget az a körülmény, hogy egyszerűen ötven darab bélyegét vásárolnak. A kisebb cégek tulajdonosai pedig, ha úgy érzik, hogy sérelem érte őket, esetenként jelentkezzenek nálam és abban az esetben, ha a kívánságuk jogosnak mutatkozik, haladéktalanul intézkedem, hogy ötven bélyegnél kevesebbet kaphassanak.

Ugyancsak a két százalékos bélyeg alkalmazásával kapcsolatos probléma az is, hogy a 2 százalékos bélyeg csupán az áru értéke, vagy pedig a számlabélyeg és a repülőbélyeg után is kell-e számítani.

A minisztérium 568.549—1940. számú rendelete határozottan lezögezi, hogy a számlaérték után fizetendő a két százalékos bélyeg, számlaérték alatt pedig — állapítja meg a rendelet — a forgalmiadó-törvény 4. szakasza által körvonalazott összeg értendő. Így tehát a 2 százalékos bélyeg a számla és repülőbélyeggel növelt összeg után kell számítani.

— Az ország gyanyukészletét felvásárló Gyanyuközpont megalakítására folynak tárgyalások. A bogyarak nyersbőrbeszerző központjának (Oficiul de Aprovizionare cu Materie prime) felállítására tárgyalások megalakítására szerint a börpar termelésében kedvező eredménnyel járt. Hivatalos körökben éppen ezért most több iparágban hasonló nyersanyagbeszerzési központ felállítását tervezik. Bucuresti jelentés szerint rövidesen megalakul az Oficiul de Aprovizionare cu Lana, nyersgyapjubeszerző központ, azzal a rendeltetéssel, hogy az országban termelt gyapjút összegyűjtse és felossza a belföldi textilipari vállalatok között. A gyanyuközpont felállítása ügyében a tárgyalások folyamatban vannak.

— Az öt és fél millió font angol áruhitelből Románia eddig csak négyszázezer fontot vett igénybe. A múlt év júliusában létrejött román-angol egyezmény értelmében Anglia 5.612.300 font sterling összegű áruhitelt nyújt Romániának husz évre évi 5 százalékos kamattal. Az áruhitel fedezetül a vásárlások összegéig a román állam 5 százalékos kamatozású rentéket bocsát ki. Információink szerint eddig 418.700 font sterling értékű ilyen rente került kibocsátásra, vagyis az 5 és fél millió fontos hitelből eddig 418.700 fontot vett igénybe a kormány.

A törvényhozás munkája

Bucurestiből jelentik: A Kamara keddi ülésén Radu Portocala miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a kereskedelmi törvény egyik szakaszának felfüggesztésére vonatkozóan. Egy másik törvényjavaslatban az állami szerződések meghosszabbítását kérte. A következő felszólaló Scridon képviselő volt, aki kérte, hogy a céltörvény javaslatot tanulmányozás céljából a törvényhozó tanácsnak adják ki. Ralea miniszter beleegyezését adta, hogy a képviselő kérését teljesítsék. Lunguleac képviselő felolvasta annak a bizottságnak jelentését, amely a közúti gépkocsiforgalomra vonatkozó szerződések felülvizsgálatát, elrendelő törvénytervezetet készítette el és amely különböző módosításokat javasol. Silviu Dragomir miniszter a naturalizálásra vonatkozó törvénytervezetet nyújtott be. A közúti gépkocsiforgalom szerződéseinek felülvizsgálatával kapcsolatban Gigurtu miniszter válaszában hangoztatta, hogy erre a felülvizsgálatra szükség van, mert az állam azon van, hogy ezt a forgalmat a lehető legjobban bonyolítsák le. A kérdéssel teljes egészében a legközelebbi ülésen foglalkozik a képviselőház.

A szenátus ülésén Periteanu felolvasta a Kamara átiratát, amelyben kéri a földrengés-sújtotta törökországi falu felépítésére vonatkozó törvényjavaslat sürgős megszavazását. Végül a napirendi vita során Ionescu-Sisest miniszter a telepítés kérdésével foglalkozott. (Rador.)

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

Magyar nyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.). 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.). 18.50: Pozsony (298.8 m.). 19.50: Radio-Románia (364.5 m.). 20: Radio-Toulouse (228.6 m.) és Marseille Provence (400.5 m.). 20: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.). 20.55: Róma II. (244.3 m.) és Róma RII (221.15 m.). 22.15: London National (261.1 m.) és GSA (49.59 m. röv. hull.). GRX (30.96 m. röv. hull.). 23.15: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.). 23.45: Pozsony (298.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. és 49.2 m. röv. hull.). 23.45: Nicot PTT (253.2 m.) és Marseille Provence (400.5 m.). 23.50: Besztercebánya (765.3 m.).

SZERDA, APRILIS 3

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizuálisjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Costica Dumitrescu román zenét ad elő. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: Nagy énekesek lemezei. 14: Hírek. 14.20: Lehar-lemezek. 15: Különtéle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Külföldi dízőz lemezek. 19.55: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20.05: Cantunari mérnök előadása a román kerámiáról. 20.20: Rádiózenekar. 20.45: Hírek. 21: A zené folytatása. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Gretta Strachilevici zongorázik. 23: Bach-lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, éternd. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Ilinczky László szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizuálisjelentés. 14.30: Balázs Kálmán cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Gyermekekdelután. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.45: Melles Béla zenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Tánclemezek. 20.45: Külügyi meggyedóra. 21: Liszt-hangverseny Sopronból. 21.50: A rádió szalonzenekara. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Magyar Imre és cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Pátria tánclemezek.

Budapest II. 19.15: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.25: Sárav Elemér cigányzenekara muzsikál, Varga Imre énekel. 22.15: Mi minden történt 50 évvel ezelőtt? 22.45: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Népdalok. 13.45: Rádiózenekar. 14.40: Hírek. 15: Orosz dalok. 15.40: Lemezek. 19.05: Rádiózenekar. 20.40: Haváji négyes. 21: Közvetítés a belgrádi Nemzeti Színházról.

SPORT KÖZLÖNY

Csak legjobb játékaival szerepelhet sikeresen az AMEFA az UDR ellen

Kemény küzdelmek várhatók a vasárnapi ötödi fordulón

A nemzeti bajnokságban vasárnap — kététheti szünet után — folytatódnak a küzdelmek és ezután is rendkívül érdekes mérkőzések szerepelnek a műsoron. A program az A)-ligában a következő:

UDR—AMEFA
Juventus—CMT
U. Tricolor—Sp. Studentesc
Carpati—Ripensia
Victoria—Rapid
Gloria CFR—Venus

Resián (Resica) mérkőzik tehát az aradi munkáscsapat a hétről-hétre jobban összekovácsolódó UDR ellen. Az UDR úgy otthon, mint idegenben kitűnően szerepelt a tavaszi idény folyamán és így a piros-feketék feladata rendkívül nehéz. Csakis az eddigi legjobb játékaikkal szerepelhetnek eredményesen a nagy formában lévő UDR-el szemben, amelyet a visszavágás vágya is flú, miután összesen az AMEFA 2:0 arányban győzött.

Bucurestiben két mérkőzést is játszanak és a Juventus a CMT-ot látja vendégül, az U. Tricolor pedig a Sportulaj csapat össze a bajnoki pontokért. A Juventus győzelmét esetleg Bindea jó játéka akadályozhatja meg, de az eredmény alighanem közel lesz majd a döntetlenséghez. Össze a

CMT 3:2-re nyert. A két bucuresti-i csapat küzdelme rendkívül hevesnek ígérkezik és a mérkőzés valószínű győztese a Sp. Studentesc együttese lesz. Össze is a diákcsoport győzött és pedig 4:0 arányban.

Baiamaren (Nagybánya) a Ripensia mérkőzik meg a Carpati együttesével és a feljavult exbajnok nehéz feladattal áll, ha ellenfele otthonában pontokat, vagy legalább is pontot akar szerezni. A Carpati győzelme valószínűbb, de döntetlen is lehetséges. Az őszi mérkőzésen a Ripensia 1:0-ra győzött.

Clujon (Kolozsvár) a Rapid vendégszerepel és az egyik bajnokjelölt, valamint a sereghajtó találkozása előrejelhetőleg a Rapid győzelmét fogja hozni. A Victoria mindenestre igyekszik majd ezt megnehezíteni, de sok sikerre nem számíthat. Össze a Rapid 2:0 arányban nyert.

Galatiban az Aradon győztes Gloria CFR az országos bajnokságot fogadja és a küzdelem a Venus csatárjánca, valamint Justin kapus között fog lefolyni. A Venus győzelme valószínű, a gólkülönbség azonban aligha lesz túl nagy. Az őszi meccset 6:2-re nyerte a Venus.

„Kemény ellenfél lesz a német csapat a magyar válogatott számára“

mondja Werner Ernst, a német futball-szövetség elnöke

Budapest. Az Aradi Közlöny munkatársától. A vasárnap lezajlott magyar-svájci válogatott mérkőzésen megjelent Werner Ernst, a német labdarúgó szövetség vezetője is, aki megfigyelőként nézte végig a mérkőzést, különös tekintettel arra, hogy Magyarország válogatott csapata vasárnap a német válogatotttal mér össze erejét a berlini pályán. A győztes magyar csapat és a magyar futballszövetség társasvacsorát rendezett a svájciak tiszteletére, melynek végeztével Werner Ernst fogadta az Aradi Közlöny budapesti munkatársát, aki nek a következőket jelentette ki:

— A magyar csapat igen jól látszott és a svájciak pillanatnyilag sem voltak komoly ellenfelek. Meglepett — mondotta Ernst Werner — a magyar közönség hideg magatartása a győztes fiúkkal szemben. Szemmel láthatólag nem lelkesítették a fiukat a játéka és talán az eredménnyel is elégedetlenek voltak. Én a mérkőzés lefolyásában nem csalódtam. A magyarok ma is technikásak, gyorsak és támadószelleműek. Feltétlenül a kontingens egyik legjobb együttesét alkotják. Így szakember kevés kritizálni valót találhat.

A német csapatban azonban — folytatta a német futball vezető személyisége — kemény ellenfelet kapnak, mert elfogultság nélkül állítom, hogy a német válogatott mai keretében már nagy játékerőt képvisel. A német játékosok ugyan még nem érte el a délnémetek és főleg a niurnbergiek régi színvonalát, de az utóbbi néhány hónap alatt gyorsak, lendületesek és támadószelleműek lettek. Lehet, hogy eredményünket a német játékosok katonai szolgálata esetleg befolyásolhatja, én azt hiszem — fejezte be nagyvárdekkességű nyilatkozatát Werner Ernst — hogy nehéz napja lesz a magyaroknak a berlini stadionban.

(k. g.)

O Kerékpártúra. Az ATE turistáinak kerékpáros osztálya kedvező, szél és esőmentes idő esetén, folyó hó 7-én, vasárnap reggel fél hét órai indulással első edző utját tartja meg Yingára és vissza. Táv: kb. 44 km. E turán résztvehet minden kezdő, jó felszerelésű géppel és gumival. Találkozás az egyesületi helyiség udvarán 6 órakor. Visszaérkezés 12—1 óra között. Vendégeket szívesen látunk. E könnyű turát Fränkel Alfréd mérnök vezeti. Felvilágosítások az egyesületi helyiségben, P. A. Jancu 21.

— Turisztika. Az aradei (Erdély) Kárpát Egyesület Czáran-osztálya értesít tagjait, hogy az aradi osztály által kibocsátott zöld kötésű igazolványok érvényüket veszítették. A villamos vasút kedvezményét, valamint az aradei (Erdély) menedékházak kedvezményét, csakis a központ által kibocsátott, a sportszövetség bélyegével és az egyesületi (1940.) bélyeggel ellátott igazolványok tulajdonosai kaphatják meg. Az igazolványok kiállítása és felbélyegzése szerda este a hivatalos óra alatt, 8—9-ig történik.

Kiadós edzéssel készült az aradi ifjúsági válogatott

Kedden délután a Gloria-pályán az Unirea-kupa-mérkőzésre készülő aradi ifjúsági válogatott csapat a Gloria egy vegyes csapatával játszott edzőmérkőzést, amely élénkírányú, jó játékot hozott és az ifjúsági csapat 6:3 (1:0) arányban győzött. A gólokon Cizmar (3), Siboteanu (2) és Tasiu osztottak, a Gloria-vegyes góljait Mladin (2) és Netiu szerezte. A szövetség az edzőmérkőzés után ugyan nem állította össze a végleges csapatot, de valószínűleg Petrosani (Petrozsény) ellen a következő együttes veszi majd fel a küzdelmet: Slavei (Gloria) — Mándruțiu (ATE), Földi (Unirea) — Păcurar (Gloria), Jivan (Gloria), Pirkó (Hakoah) — Prasz (ATE), Simandan (AMTE), Siboteanu (Gloria), Tasiu (Transilvania), Cizmar (ATE).

Amennyiben Tasiu karnetje nem jönne meg, úgy Cizmar lesz az összekötő és Araczk (AMTE) a balszélső. Tartaléknak az ATE kapusa: Garcsár utazik majd a csapattal.

Csütörtökön délután 5 órakor különben még a teljes gárda újabb edzést tart a Gloria-pályán, amelyen a kedden megjelent valamennyi játékos résztvevni tartozik.

Asbóth Genovában legyőzte az Európa rangelső Puncsecet

Genova. A genovai nemzetközi teniszverseny nagy magyar sikerrel hozott. A férfi egyes döntőjében a magyar Asbóth simán verte nagynevű ellenfelét, Európa legjobb játékosát, Puncsecet. A versenyen a román játékosok is szépen szerepeltek. Részletes eredmények a következők:

Férfi egyes: Puncsec—Tanasescu 6:2, 7:5, Asbóth—Pajda 6:4, 4:6, 6:3. Döntő: Asbóth—Puncsec 6:3, 6:3, 6:3.

Női egyes: Szilvássy—Valerio 3:6, 6:4, Bereczky—Schumann 6:3, 4:6, 6:3, Somogyi—Florin 6:4, 6:0, majd San Donnino—Bereczky 6:3, 3:6, 6:3, Kovács—Szilvássy 6:3, 6:3, Ujlsztajn—Somogyi 6:4, 7:5, Kovács—San Donnino 6:3, 8:6. A döntőbe az utóbbi két győztes került.

Férfipáros: Rado, Rogers—Asbóth, Gábor 6:4, 7:5, Puncsec, Pallada—Sada, Dej Beljo 6:2, 2:6, 8:6, Cuceili, Vido—Tanasescu, Schmidt 6:2, 6:2. Vegyespáros: Schumann, Puncsec—Bereczky, Schmidt 6:4, 6:8, 6:4, Somogyi, Asbóth—Manfredi Sada 6:2, 6:4, Kovács, Pallada—Quintavalle, Tanasescu 8:6, 6:2.

KAMARA SZINHÁZ

Szordán bemutató-előadás

„Péter“

Aszlányi Károly remek vigjátéka

O HAZAÉRKEZTEK A VÁLOGATOTTAK. Scliovan és Henegar. a Gloria két kitűnő játékos, akik a B) válogatott mérkőzésen Belgrádban szerepeltek, visszaérkeztek Aradra. Henegar kijelentése szerint az ellenfél rendkívül erős volt, de a román csapatnak sem ment úgy a játék, mint ahogy kellett volna és csak a közvetlen védelem látszott végig jól.

TEKESPORT

A teke-csapatbajnokság állása:

A vasárnap lejátszott második forduló, a bajnoki táblázaton eltolódást eredményezett, így bár az Infrătirea—Tricolor mérkőzés még nem nyert igazolást, az Infrătirea ismét élre került. Második helyen — miután a CAA nem játszott — a Prieten foglalta el, míg a Metalurgistul győzelmével, a Tricolor elé került a negyedik helyre.

A B) csoportban a Prieten és Metalurgistul felzárkózott a vezető CAA mellé és a Fortuna is megszerezte első bajnoki pontjait. A bajnoki táblázat a következő:

A) csoport:					
1 Infrătirea	7	7	—	1544	1344 14
2 Prieten	8	6	—	2 1662	1484 12
3 CAA	7	6	—	1 1521	1255 12
4 Metalurgist	8	3	—	5 1516	1567 6
5 Tricolor	7	2	—	5 1350	1523 4
6 Transilvania	7	2	—	5 1220	1359 4
7 Fortuna	8	—	—	8 1297	1578 —

B) csoport:					
1 CAA	7	6	—	1 1274	839 12
2 Prieten	8	5	—	1 1367	1258 11
3 Metalurgist	8	5	—	3 1255	1151 10
4 Tricolor	8	4	—	1 1325	1095 9
5 Transilvania	7	3	—	4 989	1062 0
6 Infrătirea	8	2	—	6 823	1212 4
7 Fortuna	8	1	—	7 838	1254 2

Felhívás az egyesületekhez! A tekekörzet elnöksége ezúton utólagos és nyomtatékosan felhívja taggyűléseit, hogy az egyéni bajnokságon résztvevő tagjainak névsorát hétfőn, április hó 8-án este 8 órakor, a körzeti ülésen annál is inkább adják be, mert a névsor hiánya nem adó egyesületet az egyéni bajnokságtól visszaléptetnek tekintik.

A csapatbajnokság harmadik tavaszi fordulóját vasárnap, április 7-én bonyolítják le a következő csoportosításban:

Infrătirea—Prieten, Nagy Béla-vendéglő, délután 3 és 4 órakor.
Fortuna—Tricolor, Nagy Béla-vendéglő, délelőtt 11 és délután 6 órakor.
Transilvania—CAA, München-vendéglő, délután 4 és 6 órakor.

Bírákat valamennyi mérkőzésre a szabadnapos Metalurgistul delegál.

SZINHÁZ

PÉTER

Szordán lesz Aszlányi Károly utolsó vigjátékának bemutató-előadása

Ritkán tapasztalt érdeklődés előzi meg Aszlányi Károly, a fiatalon elhunyt ragyogó tollu vigjátékos utolsó nagyszerű darabjának szerdai bemutató előadását.

Aszlányi Károlynak minden írása legyen az uiság-cikk, novella, regény, vagy szindarab, magán viseli a zsenialitás bélyegét. Valami egészen egyéni szatírával gunyolódik az író, ez azonban nem sértő, mert a pel-lenger mögött ott van az író, aki mindezzel javítani akar, szívet és lélek van Aszlányi minden sorában.

A kivételes darabra a színház kivételes módon készül. Az ujdonság elsőrendű szereposztásban kerül színre és a jegyeket a szerdai premiert követő csütörtöki és szombati előadásra már meg lehet váltani a színházi pénztárnál. Bizonyos, hogy a „Péter“ aradi sikere sem marad el.

A Kamara Színház műsora:

Szordán este 9 órakor: „Péter“, Aszlányi Károly, a tragikus körülmények között fiatalon elhunyt zseniális vigjátékos utolsó darabjának bemutató előadása.

Csütörtökön este 9 órakor: „Péter“, Aszlányi Károly vigjátéka.

Szombaton este 9 órakor: „Péter“, Aszlányi Károly vigjátéka.

Legújabb jelentéseink:

Franciaország állítólag nem hajlandó tiszteletben tartani az északeurópai országok semlegességét

Stockholmból jelentik: A DNB Docteur tengernagynak a Le Matin című lapban megjelent cikkével foglalkozik és megállapítja, hogy annak tartalma nagy megdöbbenést keltett.

Svéd politikai körökben kijelentették, hogy a tengernagynak az a javaslata, miszerint a szövetségesek bombavető repülőgépekkel akadályozzák meg a német-svéd ia és ércszállításokat, súlyos fenyegetést jelent Svédország semlegességének szempontjából. Svédországban tudják ugyan, hogy ennek a tervnek keresztültelése súlyos nehézségekbe ütközik, még

is úgy vélik, hogy a franciák nem hajlandók tiszteletben tartani az északi államok semlegességét. (Rador.)

Kopenhága. A Hermann Stinnes nevű német kereskedelmi hajónak egy angol tengeralattjáró által március 21-én történt elsüllyesztése ügyében megtartott vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a tengeralattjáró a Jütland nyugati partján támadta meg a német hajót, amelyet a tengerparttól másfél mérföldnyi távolságra, vagyis még dán felségvizeken süllyesztett el. A dán kormány ezért utasította londoni követét, hogy emiatt tiltakozzon az angol kormánynál.

„A német-orosz-olasz hármasszövetség éle Japán ellen irányulna”

Tokió. (Rador.) A Hokhi Simbun azt írja, hogyha létrejönne a német-orosz-olasz hármasszövetség, akkor a Szovjet nyomban erősebb politikát alkalmazna a Távolkeleten, mert biztonságban érezné magát Európában. Egy ilyen szövetség éle Japán ellen irányulna.

Tokióból jelentik: A japán miniszterelnök az újságíróknak adott nyilatkozatában többek között ezeket mondta:

— Japán az európai háborúban megmarad a be nem avatkozás politikája mellett. El akarjuk kerülni a Japán és Amerika közötti feszültség növekedését. Hasonlóképpen gondolkodunk a Szovjet fennálló viszonyunk tekintetében is. Lehetséges, hogy a csunkingi kormány elfogadja ajánlatunkat, ha meggyőződik, hogy az ellenállás hiábavaló. Azonban még ez sem jelenti a kínai konfliktus lezárását.

Növekszik az árvízveszély Magyarországon és Jugoszláviában

Szolnok. A Tisza áradása az elmúlt héten fokozódott. A hét folyamán a folyó vize általában naponta 30 centiméterrel emelkedett. Szolnok városát közvetlen árvízveszély azonban nem fenyegeti, mert a védőgátak még másfél méter vizet is elbírnak. Nagyobb veszély mindössze a város külső részeit fenyegeti.

A magyarországi árvízveszélynek egyébként újabb halálos áldozata van. Mezőtur környékén egy földművesasszonyt és két gazdálkodót ragadt el az ár.

Belgrád. Az árvízveszély a jugoszláv fő-

városban nőtt és a Duna mentén levő városnegyedeket a víz elöntötte. A rakparton levő áruraktárakat az áradat elöntötte és az itt felhalmozott árukat a víz részben megsemmisítette. A villamos és autóbuszközlekedés a város ezen részén szünetel. Hétfőn a Duna vízállása 725 cm. volt. Kedden a víz növekedett és a déli órákban 775 cm. volt. Ezt a szintenalat a Duna Belgrádnál még sohasem érte el. A megtett óvintézkedések eredményeképpen eddig a gátak átszakadását meg tudták akadályozni. (Rador.)

Újabb német tengeralattjárót sülyesztettek el az angolok

London. Egy német tengeralattjáró, amely néhány héttel ezelőtt megkísérelte, hogy brit hadihajó által kísért kereskedelmi hajókaravánt megközelítsen, az Atlanti óceánon elsüllyedt. A német tengeralattjárót három angol hadihajó vet-

te üldözöbe és mélytengeri bombákkal kényszerítették, hogy a víz felszínére emelkedjék. Ezután a német tengerészeket foglul ejtették és a buvárhajót bombákkal elsüllyesztették. (Rador.)

A horvát válogatott 4:0 (0:0) arányban legyőzte a svájci együttest

Belgrád. A svájci válogatott kedden Zágrábban játszott a horvát válogatott ellen. A mérkőzést 4:0 (0:0) arányban a horvát csapat nyerte meg. A fáradt csapat benyomását keltő svájciak csak az első félidőben mutattak jó játékokat.

LAPZÁRTA:

(Rador-jelentések)

WASHINGTON. A Német Távirati Iroda közli: Roosevelt elnök váratlan elhalasztotta, amellyel warm springi utazását elhalasztotta, politikai körökben a németek által kiadott Fehér Könyvvel hozták kapcsolatba. Ugyanezek a körök úgy tudják, hogy az elnök a könyvben foglalt állítások következtében előállott beltölvi visszahatással egyáltalában nincsen megelégedve és nem tartja kizártnak, hogy maga veszi kezébe azt az akciót, amellyel a parlamenti bizottság vizsgálatát a kormány meghívásitani igyekszik.

NEWYORK. Az Egyesült-Államok kormánya bérbeveszi vagy megvásárolja Costa Rica köztársaságtól a Kókusz szigetét. Ennek a bérbevételenek a Panama-csatorna megerősítése miatt van szüksége az Egyesült-Államoknak.

PÁRIS. Paul Reynaud miniszterelnök kedden megbeszélést folytatott Belgium nagykövetével, a jugoszláv meghatalmazott miniszterrel és Lengyelország párisi ügyvivőjével.

NEWYORK. A Daily News a német Fehér Könyv diplomáciai iratait vizsgálva megállapítja, hogy a jelentések olyan primitív lengyel nyelven vannak megfogalmazva, amelyet egy lengyel nagykövet nem használ. A német fordítók olyan lengyel szavakat alkalmaztak, amelyeket szótárakban nem is lehet megtalálni.

BUDAPEST. Csáky gróf külügyminiszter közlése szerint a képviselőház külügyi bizottsága magáévá tette azt a román-magyar egyezményt, amely a Góldu-alapítvány helyzetét véglegesen rendezi.

BUCURESTI. Az „Ordinea” című lap jelentése szerint egy ismert fővárosi divatszalon tulajdonosnőjét az északi pályaudvaron kirabolták, amikor elutazni készült, hogy az országból nagyobb összegű pénzt csempésszen ki. Megállapítást nyert, hogy a hölgy egy bőröndben tízmillió lejt akart külföldre vinni. Letartóztatták, míg a tolvajt keresik.

NEWYORK. Az Egyesült-Államok tengerészeti bizottsága engedélyezte 3 amerikai nagy teherhajónak angol társaságok részére való eladását.

SANTIAGO DE CHILE. Byrd admirális kedd délután 12.30 órakor elhagyta Valparaist és tovább folytatta útját.

PÁRIS. A kedd este kiadott francia hadiellenítés közli, hogy a Vogézekről nyugatra élénk tüzérési tevékenység folyt. Francia vadászgépek megütözték egy nagyobb német légi egységet és két ellenséges gépet lelőttek. Ezek közül az egyik francia területen zuhant le. Egy francia gép nem tért vissza állomáshelyére. A Franciaországban állomásozó angol légi haderő három gépe Meitz környékén megtámadott egy kilenc „Messerschmidt 110” gyártmányú gépből álló német repülőrajt. A három angol Hurricane gyártmányú angol gépről szétszórta a német egységet és minden valószínűség szerint egy német gépet lelőttek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 le. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 le. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetésre az alábbi díjat kell fizetni:

LAKÁS	
Háromszobás, fürdőszobás, modern lakás a központban kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 31.	1661
Muresparton háromszobás, modern luxuslakás május 1-re kiadó. Str. Simbolului 1.	1656
Kétszobás, modern, balkonos lakás május 1-re kiadó. Str. Mărăsești 33.	1657
Kétszobás, fürdőszobás és egyszobás, fürdőszobás lakás kiadó. Calea Săgună 8.	1641
Emeleti nyílakás azonnalra kiadó. Bul. Carol 44.	1612

ALKALMAZAST NYER	
Gyermekjátékok (szólószervezeitei) eladására jólbevezetett utazót keresek Ardeal (Erdély) és Regat részére. Cim: Str. I. Serb No. 11., apartament 4.	
Fogászati rendelőbe kézilány felvétel. Halkamassék. Bul. Reg. Ferdinand 15.	1655
Keresek április tizenötödikére minden szobalányt, jó bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban.	1531
ALKALMAZAST KERES	
Cukrászsegéd állást keres, vidékre is megy. Cimeket a kiadóba kérék.	1658

Intelligens, középkorú nő gyermek mellé ajánlkozik nagy-gyakorlattal. Cimeket a kiadóba kérék. 1662

Fűszer, csemege szakmában elsőrendű munkaerő üzlet vezetését vállalja. Esetleg átmenetileg, rövidebb időre is kiségiték, vagy helyettesíték. Vidékre is megyek. Kettőszázézer lei garanciával rendelkezem. Megkeresést „Korrekt” jelígre a kiadóba kérék. 1653

VÉTEL-ELADÁS
Uradaim tej házhoz szállítva kapható. Frații Bodea, Cal. Dorobanților 50. Tel. 17-22. 1632

Jó állapotban levő fürdőkádát megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérék.

Uradaim tej
üvegben, házhoz szállítva kapható: Feinkuchen te gazdaság, Engelsbrun. Megrendelhető: Str. Eminescu 30. szám Telefon 26-62.

Dura-eom Loi 17-18, Super 13, Kristal 13. Visszatérő adóknak engedély. Vessék és e adók hasznait petro-eum-főzőt, kerékpárt, varrógépet, gyermekkoszt, — Petroleum-fűzőket javítok.

Motorica az Uránia mozi közelében.
KATONAZUBBONYI, középtermetű, sürgősen keresek megvételre. Cimeket ármegjelöléssel a kiadóba kérék.

KÜLÖNFELEK
Tejcsarnok kisebb lakással eladó vagy kiadó. Str. Brătianu 17b 1663

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőbbségi betéltáblázata. HATSCHEK ingaforgalmiroda, Arad Bul. Carol 46 (Lakás agyánott). Telefon: 26-95. 1505

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek, díshálók modern ebédő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai asztal, írógépek, Pianino, rövid keresztűres zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Vessünk teljes lakásberendezést, ékszerket. Zalogköcsönt közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón hozszabbitsunk. Tempo bizományi üzlet, Fischer Eliz-palota.